

DE STER

94E JAARGANG

NUMMER 4

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

APRIL 1994

DE STER

APRIL 1994

Op de omslag:

Jenny Flinn en een vriend.
De Flinns uit Broadway (Engeland) grijpen
het werk op hun boerderij aan
om een nauwe gezinsband aan te
kweken en zelfredzaamheid te leren.
Zie 'Door elkaar gevlochten', blz. 38.
(Omslagfoto: Richard M. Romney.)

ARTIKELLEN

BOODSCHAP VAN HET EERSTE PRESIDIUM 'IK LEEF EN GIJ ZULT LEVEN' PRESIDENT EZRA TAFT BENSON	2
DE SCHAT UIT CHINA JENNY SHAYLOR	8
ALLE PROFETEN HEBBEN VAN CHRISTUS GEPROFETEERD D. KELLY OGDEN EN R. VAL JOHNSON	10
HET LEERMOMENT MARY MORRILL	24
ZONDE EN LEED OUDERLING DALIIN H. OAKS	26
HET JOSEPH SMITH MEMORIAL BUILDING	34
ZIEN MET DE HANDEN EN HET HART CUONG TED NGUYEN	44

VOOR DE JONGEREN

DE JONGEN UIT DE BRONX ELIZA TANNER	20
DE WOORDEN VAN HET LIED PAIGE MARRIOTT	33
DOOR ELKAAR GEVLOCHTEN RICHARD M. ROMNEY	38

RUBRIEKEN

INGEZONDEN BRIEVEN	1
HUISBEZOEKBOODSCHAP DE HEILAND GEDENKEN DOOR HET AVONDMAAL	25

DE KINDERSTER

VERHALEN UIT HET BOEK VAN MORMON DE ZORAMIETEN EN DE RAMEUMPTOM	2
VAN VRIEND TOT VRIEND OUDERLING SAM K. SHIMABUKURO	5
PARTICIPATIEPERIODE ONDERHOUD DE GEBODEN JUDY EDWARDS	8
GROETEN UIT MEXICO	10
VERHAAL DE PAASBOODSCHAP VAN PETER GAYLE ELLIS	12
AVONDMAALSBOEK CHRISTINE BRANCH	15

DE STER

April 1994 94e jaargang Nummer 4

Officiële Nederlandse uitgave van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen

Eerste Presidium:

Erza Taft Benson
Gordon B. Hinckley
Thomas S. Monson

Raad der Twaalf:

Howard W. Hunter, Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton,
L. Tom Perry, David B. Haight, James E. Faust,
Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks,
M. Russell Ballard, Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott

Adviseurs:

William R. Bradford, Spencer J. Condie,
John H. Groberg

Redacteurs:

Rex D. Pinegar, Joe J. Christensen

Hoofd afdeling leerplannen: Ronald L. Knighton

Hoofd kerkelijke tijdschriften: Brian K. Kelly

Internationale tijdschriften:

Zakelijk redacteur: Marvin K. Gardner

Assistent: R. Val Johnson

Adjunct-redacteur: David Mitchell

Assistent-redacteur: De Anne Walker

Revisor: Maryann Martindale

Leidingsgevend art-director: M. Masato Kawasaki

Art-director: Scott Van Kampen

Vormgeving: Sharril Cook

Vertaling, nieuwsredactie en administratie:

CPB: Vertaalbureau

Postbus 224, NL-3430 AE Nieuwegein

Telefoon: 0340-02-0260

Nieuwsredacteur: A. H. Niessink

Administratie: R. de Kock-Goubberg

Uitgever:

Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage

Industriestraße 21, D-61381 Friedrichsdorf

Telefoon: 0049 6172-710323

© 1994 by

The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints

Alle rechten voorbehouden

Gedrukt in Duitsland

De tijdschriften van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen verschijnen maandelijks in het Chinees, Deens, Duits, Engels, Fins, Frans, Italiaans, Japans, Koreaans, Nederlands, Noors, Portugees, Samoans, Spaans, Tongaans en Zweeds; eens in de twee maanden in het Indonesisch, Tahitiaans en Thais; en eens per kwartaal in het Bulgaars, IJslands, Russisch, Tsjechisch en Hongaars.

Informatie voor abonnees in de V. S.:

DE STER (ISSN 1044-3407) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, Utah 84150. Second-class postage paid at Salt Lake City Utah. Subscription price USD 10.00 a year. USD 1.00 per single copy. Thirty days notice required for change of address. When ordering a change, include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both the old address and the new are included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Church Magazines, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America. Subscription information telephone number 801-240-2947.

POSTMASTER: Send address changes to DE STER at 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America.

Jaarabonnement:

Nederland: NLG 32,00 - België: BEF 590,00

Het abonnement kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij twee maanden voor vervalddatum schriftelijk is opgezegd. Opgeve van een nieuw abonnement te richten aan de administratie; wacht met betalen tot u een acceptatiekaart (België: stortings-/overschrijvingsformulier) ontvangt.

Verschijnt twaalf maal per jaar

94984 120

Dutch

INGEZONDEN BRIEVEN

LEZEN EN GEVEN

Ik wil u danken voor de *Liahona* (Spaanstalig), waar zoveel liefde en wijsheid in staat.

Elke maand lees ik het blad met plezier.

Ik ben nu bijna twintig jaar lid van de kerk. En hoewel ik een tijdje minder-actief ben geweest, ben ik dankzij de zendingen weer helemaal actief geworden. Zij hebben vier van mijn acht kinderen gedoopt.

Het kerkgebouw bevond zich behoorlijk ver van de stad waarin ik woon. Daarom was het niet altijd gemakkelijk om de avondmaalsdienst bij te wonen. Ik heb toen mijn garage opgeruimd en die aangeboden als vergaderplaats voor de plaatselijke leden. We hebben nu een gemeente met tussen de 30 en 40 leden in de avondmaalsdienst.

Nogmaals bedankt voor de geestelijke impuls die u ons maandelijks geeft en voor een tijdschrift dat we aan onze vrienden kunnen geven.

María Virginia Giménez de Laurino

Wijk Saladillo

Ring Rosario Argentinië

Norge (Noorstalig). Ik beleef veel plezier aan de getuigenissen van de heiligen wereldwijd.

Helene Olsen

Wijk Fredrikstad

Ring Oslo Noorwegen

DE REALITEIT VAN HET HUWELIJK

Ik wil mijn dank uitspreken aan Melvin L. Pruitt, voor de wijze raad die hij in februari 1993 gaf in zijn artikel 'Het geluk van je partner'. Door hem ben ik voor het eerst de realiteit van het huwelijk gaan begrijpen. Dat verschaft me de motivatie een nieuwe start te maken.

Maand na maand is de *Liahona* (Spaanstalig) voor mij een leidraad op de weg naar bekering. De voorbeelden van evangeliebeleving zijn altijd een bron van inspiratie.

Estanislao Luna Sánchez

Perú Air Force

Chicalayo (Peru)

DE HEER ZEGENT MIJ

Als oudere zuster van in de tachtig ben ik ongelooflijk dankbaar voor de evangelieboodschap die ik in 1977 voor het eerst mocht horen toen de zendingen bij mij aanklopten.

Ik ben de leringen van het Boek van Mormon met die van de Bijbel gaan vergelijken en wat ik las, verschaft me enkel vreugde.

Ik heb reden mijn Hemelse Vader te danken voor zijn goedertierenheid, omdat Hij zijn Trooster naar mij gestuurd heeft, de Heilige Geest, die mij alles leert. (Zie Johannes 14:26.)

In het bijzonder waardeer ik *Lys* over

NIET SAAI

De *Liahona* is voor mij en vele anderen een grote hulp.

Ik ben zestien en sommige mensen vinden mij saai omdat ik vaak in de Schriften of andere kerkelijke publicaties zit te lezen. Maar ik vind het heerlijk. Ik word er door gesticht en put er veel kracht uit.

Ik wil u danken voor het artikel 'De hoofdrol', over Becki Jackson, de jongedame die weigerde gewaagde teksten te zingen in een musical op school. Haar voorbeeld zal ik niet vergeten.

Ana Elvira Lima Orellana

Ring Utaulán Guatemala

'Ik leef en gij zult leven'

President Ezra Taft Benson

Er is onlangs veel aandacht in de media besteed aan verslagen van ervaringen die lijken aan te tonen dat er echt 'leven na dit leven' is. De vraag die een profeet vanouds eeuwen geleden al gesteld heeft, is nieuw leven ingeblazen: 'Als een mens sterft, zou hij herleven?' (Job 14:14.) Met andere woorden: Wat gebeurt er met iemand wanneer hij overlijdt? Uit de zending die de Heiland na zijn kruisiging, dood en begrafenis volbracht in de geestenwereld blijkt het definitieve antwoord op die vraag.

Al vóór de val van Adam, waardoor de dood in de wereld kwam, had onze Hemelse Vader een plaats bereid voor de geesten die uiteindelijk dit sterfelijk leven zouden verlaten. Ten tijde van de dood van Jezus waren er in de geestenwereld grote aantallen kinderen van onze Vader die waren overleden – vanaf Adam tot aan de dood van Jezus – zowel rechtvaardige als slechte mensen.

Er waren twee grote afdelingen in de geestenwereld. De geesten van de rechtchapenen (de rechtvaardigen) waren naar het paradijs gegaan: een toestand van geluk, gemoedsrust en ontspannen werk. De geesten van de goddelozen (de onrechtvaardigen) waren naar de gevangenis gegaan: een toestand van duisternis en ellende (zie Alma 40:12–15). Jezus ging alleen naar de rechtvaardigen – naar het paradijs.

Laten wij onze gezinsleden deze waarheid leren: Omdat Jezus leeft, zullen wij ook leven. Omdat Hij leeft, zullen de liefde voor onze gezinsleden en de omgang die we met hen hebben, worden voortgezet in de eeuwigheid.

Hier volgt een deel van het heerlijke visioen over de verlossing van de doden dat president Joseph F. Smith ontving, en dat in april 1976 door de kerk als heilige schriftuur geestend en aanvaard is:

‘En op één plaats was de ontelbare schare der geesten verzameld. Zij waren getrouw geweest in het getuigenis van Jezus, toen zij in de sterfelijkheid verbleven.

‘En zij hadden offers gebracht naar het evenbeeld van het grote offer van de Zoon van God, en hadden zware beproevingen doorstaan om de naam van hun Verlosser.

‘Zij allen hadden het sterfelijk leven verlaten, met de vaste hoop op een glorierijke opstanding door de genade van God de Vader en zijn eniggeboren Zoon, Jezus Christus.

‘Ik zag dat zij waren vervuld van vreugde en blijdschap, en zich met elkaar verheugden, omdat de dag van hun bevrijding nabij was.

‘Zij waren verzameld in afwachting van de komst van de Zoon Gods naar de geestenwereld, om hun bevrijding van de banden des doods te verklaren. (...)

‘Terwijl deze grote menigte wachtte en met elkaar sprak en zich verheugde op het uur van hun bevrijding van de ketenen des doods, verscheen de Zoon Gods en riep voor de gevangenen die getrouw waren geweest, de vrijheid uit.

‘En daar predikte Hij hun het eeuwig evangelie, de leer van de opstanding en 's mensen verlossing van de val en – op voorwaarde van bekering – van hun eigen zonden.

‘En de heiligen verheugden zich in hun verlossing en bogen de knie en beleden dat de Zoon Gods hun Verlosser was, hun Bevrijder van de dood en van de ketenen der hel.

‘Hun gelaat scheen helder, en de stralen uit de tegenwoordigheid des Heren rustten op hen, en zij zongen zijn heilige naam lof’ (Leer en Verbonden 138:12–16, 18–19, 23–24).

Jezus ging niet naar de goddelozen, niet naar de gevangenis. Want daar verbleven zij die onbekeerlijk waren en ‘die zichzelf bezoedeld hadden toen zij nog in 't vlees vertoefden’ (Leer en Verbonden 138:20).

‘Doch zie, uit de rechtvaardigen stelde Hij zijn heerschen samen en koos Hij boodschappers, die Hij met macht en gezag bekleedde en Hij gaf hun opdracht uit te gaan en het licht van het evangelie te brengen aan hen die zich in duisternis bevonden. (...)

‘Zij werden onderwezen in het geloof in God, de bekering

van zonde, de plaatsvervangende doop ter vergeving der zonden, de gave des Heiligen Geestes door handoplegging en in alle andere beginselen van het evangelie die zij moesten kennen om zich daartoe, te bekwanen, dat zij wèl, naar de mens wat het vlees betreft, mochten geoordeeld worden, doch naar God, wat de Geest betreft, leven’ (Leer en Verbonden 138:30, 33–34).

De geestenwereld is niet ver weg. Wat de Heer betreft is alles één groot plan aan beide zijden van de sluier. Soms wordt de sluier tussen dit leven en het leven hierna erg dun. Dat weet ik zeker! Onze geliefden die ons zijn voorgegaan, zijn niet ver van ons verwijderd.

Een voormalig president van de kerk stelde eens de vraag: ‘Waar is de geestenwereld?’ Hij beantwoordde vervolgens zijn eigen vraag: ‘Zij is hier. (...) Overschrijden [geesten] de grenzen van deze georganiseerde aarde? Nee, dat doen ze niet. Ze worden voortgebracht op deze aarde, met de uitdrukkelijke bedoeling om die tot in de eeuwigheid te bewonen.’ Hij zei verder ook: ‘Wanneer de geesten hun lichaam verlaten, zijn zij in de tegenwoordigheid van onze Vader en God, en dan zijn zij klaar om geestelijke zaken te zien, te horen en te begrijpen. (...) Als de Heer het zou toestaan, en als het zijn wil was, zou u de geesten kunnen zien die deze wereld verlaten hebben, net zo duidelijk als u nu lichamen ziet met uw natuurlijke ogen’ (Brigham Young, *Journal of Discourses*, deel 3, blz. 369, 368).

Ja, er is zonder enige twijfel leven na de dood. Het sterfelijk leven is slechts een tijdelijke toestand – en dat geldt ook voor de geestenwereld. Net zo onvermijdelijk als er een dood komt voor sterfelijken, komt er uiteindelijk een opstanding voor hen die zich in de geestenwereld bevinden.

Op de derde dag na de kruisiging van Jezus was er een grote aardbeving. De steen werd van het graf weggerold. Enkele vrouwen, behorend tot de meest toegewijde van zijn volgelingen, gingen daarheen met kruiden en ‘vonden (...) het lichaam van de Here Jezus niet.’

Er verschenen engelen, die gewoon zeiden: ‘Wat zoekt gij die levende bij de doden? Hij is hier niet, maar Hij is opgewekt’ (Lucas 24:3–6). In de geschiedenis is er geen enkele uitspraak die deze dramatische verklaring kan evenaren: ‘Hij is hier niet, maar Hij is opgewekt’.

De belangrijkste gebeurtenissen uit de geschiedenis zijn de gebeurtenissen die het langst van invloed zijn op

FOTOGRAF. JED CLARK

Door Joseph Smith heeft de God van de hemel de waarheid geopenbaard dat het gezin na het graf kan voortbestaan – dat de gevoelens en liefde die men voor elkaar heeft voor eeuwig kunnen bestaan.

het grootst aantal mensen. Op basis van die norm kan er geen enkele gebeurtenis belangrijker zijn voor wie dan ook dan de opstanding van de Meester. De uiteindelijke opstanding van elke ziel die ooit geleefd heeft en is overleden, is een schriftuurlijke zekerheid, en er is beslist geen enkele gebeurtenis waarop men zich zorgvuldiger zou moeten voorbereiden. Een heerlijke opstanding zou het doel van iedere man en vrouw moeten zijn, want het is een realiteit. Niets is zo universeel dan de opstanding. Ieder mens worden opgewekt. 'Want evenals in Adam allen sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden' (1 Korintiërs 15:22).

Bijna onmiddellijk na de heerlijke opstanding van de Heer gebeurde er volgens het verslag van Matteüs dit: 'En de graven gingen open en vele lichamen der ontslapen heiligen werden opgewekt.'

'En zij gingen uit de graven na zijn opstanding en kwamen in de heilige stad waar zij aan velen verschenen' (Matteüs 27:52–53).

Ja, de opstanding van Jezus Christus was een heerlijke

realiteit. Hij werd de eersteling van hen, die ontslapen zijn. Hij verrees werkelijk uit het graf op de derde dag, zoals Hij en zijn profeten voorgezgd hadden, en werd inderdaad 'de opstanding en het leven' (Johannes 11:25). Hij heeft voor ons allemaal de banden van de dood verbroken. Ook wij zullen worden opgewekt. Onze geest zal met ons lichaam verenigd worden om nooit meer gescheiden te worden.

Er zijn voldoende getuigenissen en bewijzen van de opstanding van Jezus Christus. Getuigen zijn er voldoende.

De herrezen Heer verscheen aan verscheidene vrouwen, aan de twee discipelen op de weg naar Emmaüs, aan Petrus, aan de apostelen, en volgens Paulus is Hij 'vervolgens (...) verschenen aan meer dan vijfhonderd broeders tegelijk (...)' maar het allerlaatst is Hij ook aan mij [Paulus] verschenen' (1 Korintiërs 15:6, 8).

In de veertig dagen na zijn opstanding verscheen de Heer bij tijd en wijle en gaf onderricht in zaken met betrekking tot het koninkrijk van God. Veel van wat Hij heeft gezegd en gedaan is niet opgeschreven, maar dat wat wel is opgeschreven, zo verzekert Johannes ons, '[is] geschreven, opdat wij [mogen geloven] dat Jezus is de Christus, de Zoon van God, en opdat [wij], gelovende, het leven heb[ben] in zijn naam' (Johannes 20:31).

Hij vertelde zijn volgelingen dat Hij spoedig moest opvaren naar zijn Vader in de hemel. Toen de tijd van zijn hemelvaart nabij was, gaf de Heer in dat laatste plechtige gesprek zijn afscheidsinstructies aan zijn discipelen.

Toen Christus en de discipelen 'tot bij Betanië' waren gekomen, waar Maria, Marta en Lazarus woonden, hief 'Hij de handen omhoog en zegende hen' (Lucas 24:50). En toen Hij gesproken had, werd Hij opgenomen door een wolk tot dat die Hem aan hun gezicht onttrokken had. Toen de apostelen naar de hemel stonden te staren, verschenen er twee personen die in het wit gekleed waren. Zij spraken de elf aan en zeiden: 'Galileese mannen, wat staat gij daar en ziet op naar de hemel? Deze Jezus, die van u opgenomen is naar de hemel, zal op dezelfde wijze wederkomen, als gij Hem ten hemel hebt zien varen' (Handelingen 1:9–11).

In een geest van aanbidding en grote vreugde keerden de apostelen terug naar Jeruzalem. Het was waarlijk het letterlijke vertrek van een tastbaar persoon, net als zijn opstanding waarlijk de terugkeer van zijn geest in zijn stoffelijk lichaam was geweest. Nu begonnen de discipelen enkele van

zijn laatste woorden beter te begrijpen: 'Houdt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen' (Johannes 16:33). Door Christus had het graf geen blijvende overwinning. De dood was overwonnen!

Hij leeft! Daarvan geef ik plechtig getuigenis. En diezelfde Jezus is ook in onze tijd al naar de aarde gekomen. De herrezen Christus – verheerlijkt, verhoogd, de God van deze wereld onder de Vader – is in 1820 verschenen aan de jongen Joseph Smith. Diezelfde Jezus, die de God van Abraham, Isaak, Jakob en Mozes was, de Schepper van deze aarde, is in onze tijd ook gekomen. Onze Hemelse Vader stelde Hem met deze woorden aan Joseph Smith voor: '*Deze is Mijn geliefde Zoon – hoor Hem!*' (Joseph Smith – Geschiedenis 1:17.)

In ons midden zijn er enkelen die de spitsvondige bewering voorstaan dat die verschijning van God, de Vader, en zijn Zoon, Jezus Christus, niet letterlijk was, maar een gevolg van Joseph Smiths eigen inbeelding. Dat is niet waar. Dat is een poging om het getuigenis van Joseph Smith te ontkrachten. Het is tevens een poging om het getuigenis van Jezus zelf te ontkrachten, want Hij bezocht Joseph als getuigenis van zijn eigen herrijzenis.

De verschijning van God, de Vader, en zijn Zoon, Jezus Christus, aan Joseph Smith is de grootste gebeurtenis die in de wereld heeft plaatsgevonden sinds de herrijzenis van de Meester. Wij, als de herstelde kerk van Jezus Christus, getuigen dat in nederigheid en dankbaarheid tot alle mensen. Het is de waarheid, en is bedoeld voor alle kinderen van onze Vader. Hier volgt het aanvullend getuigenis van Joseph Smith en Sidney Rigdon, die in februari 1832 dit heerlijke visioen ontvingen:

'En nu, na de vele getuigenissen, die van Hem zijn gegeven, is dit het getuigenis, het allerlaatste, dat wij van Hem geven: Dat Hij leeft!

'Want wij zagen Hem, namelijk ter rechterhand Gods; en wij hoorden de stem, die getuigenis gaf, dat Hij de Eniggeboerene des Vaders is –

'Dat door Hem, en in Hem, en uit Hem de werelden worden en werden geschapen, en dat de bewoners er van God gewonnen zonen en dochteren zijn' (Leer en Verbonden 76:22–24).

Ja, Jezus is de Christus! Hij heeft de banden van de dood verbroken. Hij is onze Heiland en Verlosser, waarlijk de Zoon van God. En Hij zal wederkomen als onze herrezen

Heer. Die tijd is niet meer ver weg. Het is duidelijk voor allen die de letterlijke herrijzenis van de Heiland aanvaarden dat het leven niet ophoudt met de dood. Onze Heer heeft beloofd: 'Want Ik leef en gij zult leven' (Johannes 14:19).

Voor hen die hedendaagse openbaring aanvaarden heeft zijn herrijzenis extra betekenis. Door Joseph Smith heeft de God des hemels de waarheid geopenbaard dat familiebanden over het graf kunnen blijven bestaan – dat de sympathie en liefde die we voor elkaar hebben voor eeuwig kunnen bestaan. Een van de vroegere apostelen in deze bedeling, ouderling Parley P. Pratt, heeft geschreven:

'Het was Joseph Smith die mij heeft geleerd hoe ik de vertederende banden tussen vader en moeder, man en vrouw, broer en zus, zoon en dochter op waarde moest schatten.

'Van hem leerde ik dat mijn eigen geliefde vrouw voor tijd en alle eeuwigheid aan mij verbonden kon worden; en dat de hoogstaande gevoelens voor elkaar en onze wederzijdse liefde, voortkwamen uit een bron van goddelijke, eeuwige liefde. Van hem heb ik geleerd dat we die liefde kunnen ontwikkelen, en er tot in de eeuwigheid in kunnen groeien en vooruitgang maken. (...)

'Van hem heb ik de ware waardigheid en bestemming geleerd van een zoon van God die bekleed is met een eeuwig priesterschap, als de patriarch en regeerder van zijn [gezin]. Van hem heb ik ook geleerd dat de hoogste waardigheid van het vrouw-zijn is om als koningin en priesteres naast haar echtgenoot te staan. (...)

'Ik had voorheen weliswaar liefgehad, maar ik wist niet waarom. Maar nu had ik zuiver lief, met intense verheven gevoelens die mijn ziel verhieven van de vergankelijke zaken van dit lage bestaan, en die weids als de oceaan zullen maken. Ik voelde dat God echt mijn Hemelse Vader was; dat Jezus mijn broeder was, en dat de vrouw die ik liefhad een onsterfelijke, eeuwige metgezellin was; een lieve, dienende engel, die mij ten troost gegeven was, en mij voor altijd en eeuwig een kroon van heerlijkheid was. Kortom, toen kon ik liefhebben zowel met de geest als met begrip' (*Autobiography of Parley P. Pratt*, Salt Lake City: Deseret Book Company, 1968, blz. 297–298).

Die zegeningen zijn op geen enkele andere wijze te ontvangen, want de Heer heeft verordend: 'Tenzij gij u aan Mijn

FOTOGRAAF: PEGGY JELLINGHAUSEN

Wij komen voor de zegeningen van eeuwige liefde in aanmerking als wij met onze partner naar het huis van de Heer gaan en daar de verordeningen ter verzegeling ontvangen die het gezin voor eeuwig samenbinden.

wet onderwerpt, kunt gij deze heerlijkheid niet bereiken' (LV 132:21), welke heerlijkheid een eeuwige voortzetting van nakomelingschap is (zie LV 132:19).

Maar we hebben nog een andere verantwoordelijkheid met betrekking tot het samenbinden van onze familie – en ook dat is geopenbaard door de profeet van deze bedeling. Jezus heeft tegen zijn apostelen gezegd: 'De werken, die Ik doe, [zult gij] ook doen, en grotere nog dan deze, want Ik ga tot de Vader' (Johannes 14:12).

Een van de werken die Hij in deze laatste tijd heeft opgedragen is dat wij die de verordeningen ter verhoging al hebben ontvangen, die verordeningen en verzegelingen ook doen voor onze voorouders die in het sterfelijk leven niet de kans hebben gehad om het evangelie te ontvangen. Wij hebben het voorrecht de deuren naar de verlossing open te zetten voor de zielen die eventueel in duisternis in de geestenwereld gevangenzitten, zodat zij het licht van het evangelie kunnen ontvangen en net zo kunnen worden ge-

oordeeld als wij. Ja, 'de werken die Ik doe' – anderen dezelfde verlossende verordeningen van het evangelie bieden – zult gij 'ook doen'. Hoeveel duizenden familieleden van ons wachten nog op die verordeningen ter verzegeling?

U kunt zich terecht afvragen: 'Heb ik alles gedaan wat ik kan doen aan deze zijde van de sluijer? Zal ik een heiland zijn voor mijn eigen voorgeslacht?'

Zonder hen kunnen wij niet volmaakt worden! Verhoging is een familieaangelegenheid.

Ja, omdat Hij leeft, zullen wij ook leven. Omdat Hij leeft, zullen de liefde voor onze familieleden, en de omgang die we met hen hebben, worden voortgezet in de eeuwigheid. Wij mogen delen in de heerlijkheid die onze Hemelse Vader, de heerlijkste van allen, geniet, omdat Hij leeft. □

VOOR DE HUISONDERWIJZERS

1. Er is leven na de dood. Er zijn veel getuigenissen van de opstanding van Jezus Christus.
2. De Heer heeft ons opgedragen de verordeningen te doen voor onze voorouders die in dit leven niet de kans hebben gehad om het evangelie te ontvangen.

DE SCHAT UIT

Jenny Shaylor

Op een prachtige Australische ochtend in oktober 1992 vernam ik voor het eerst van de schat. Mijn echtgenoot, die geen lid van de kerk is, werd wakker en beschreef een opmerkelijke droom. Hij zei dat iemand uit mijn familie hem in zijn droom om toestemming had gevraagd of ik naar China kon gaan om daar de genealogische verslagen van mijn familie op te halen.

Ik vroeg mijn man wat zijn antwoord was. Hij antwoordde dat hij er in het licht van die droom voor paste mij tegen te houden.

Ik stond versteld. Ik had al gepland om over enkele maanden voor het huwelijk van mijn dochter naar Hong Kong te gaan. Ik bedacht dat ik na de huwelijksplechtigheid naar mijn voorouderlijk dorp in China kon doorreizen, waar onze familieverslagen bewaard worden. Door de droom van mijn man besloot ik die reis te maken.

Ik was opgewonden, maar toch ook bang om alleen China in te gaan. Maar mijn Hemelse Vader verschafte me een oplossing. Een schoonzoon ging ook naar Hong Kong en bood aan mij te vergezellen naar China.

Op 16 december 1992 stapten we in de trein van Hong Kong naar Guang-Zhou (China). In Guang-Zhou namen we een andere trein voor de elf uur durende reis naar de stad MaoMeng; vervolgens reden we in drie uur op een motorfiets met zijspan van MaoMeng naar het dorpje. Bij aankomst was mijn oom verbaasd om ons te zien, want hij had de brief die ons bezoek aankon-

digde pas de avond tevoren ontvangen. Ik herkende hem onmiddellijk, want hij leek precies op mijn vader. Toen we uitgebreid hadden kennism gemaakt, vroeg ik naar de verslagen.

Mijn oom haalde zeven boeken tevoorschijn met familiegegevens die dateerden tot bijna zeven eeuwen geleden. Er stonden niet alleen geboorte- en sterfdatums in, maar de verslagen bevatten ook een korte geschiedenis van elke voorouder. Ik was opgewonden.

Ik zat echter met een groot probleem. Het dorpje was zo ver van de bewoonde wereld dat er geen stromend water was, laat staan een fotokopieermachine. De verslagen met de hand overschrijven

zou maanden duren. Toen ik mijn zorg daarover uitsprak, glimlachte mijn oom. Hij zei dat hij kopieën had die ik mocht meenemen. Mijn schoonzoon en ik keken elkaar verbaasd aan. Die mensen hadden het niet breed, en die kopieën moesten veel geld hebben gekost.

Jarenlang had ik het excuus gehad niet aan mijn familiegeschiedenis te kunnen werken omdat ik geen familieverslagen had. Nu had ik geen excuus meer. Door die ervaring ben ik ervan overtuigd geraakt dat veel van mijn

C H I N A

voorouders in de geestenwereld het evangelie hebben aanvaard. Daarom is mij de kans geboden om hun verslagen in mijn bezit te krijgen – een ware schat van oneindige waarde. □

Jarenlang had ik het excuus niet aan mijn familiegeschiedenis te kunnen werken omdat ik geen familieverslagen had. Maar dat veranderde allemaal toen een droom mij een manier verschafte om in China kennis te maken met familieleden die ik nog nooit ontmoet had.

HARRY ANDERSON, 'JESJA'S VINDEN VAN DE GEBORTE VAN CHRISTUS'

ALLE PROFETEN HEBBEN VAN CHRISTUS GEPROFETEERD

D. Kelly Ogden en R. Val Johnson

Het was geen ongebruikelijke situatie. Velen van het volk van God waren God vergeeten. Sommigen roemden zelfs in hun goddeloosheid. De Heer reageerde daarop door een profet te sturen. Nephi, de zoon van Helaman, verkondigde het evangelie in niet mis te verstane bewoordingen. Hij wees de Nephieten op hun zonden en onthulde dat hun leiders lid waren van een geheime vereniging die tot doel had tot elke prijs rijkdom en macht te vergaren. (Zie Helaman 7.)

De goddelozen probeerden Nephi het zwijgen op te leggen door het volk tegen hem op te zetten. Maar de geest

van profetie rustte op Nephi, en er waren voldoende mensen die hem geloofden zodat hij aan geweld kon ontsnappen.

Aan die prediking lag één essentieel feit ten grondslag: God had altijd door zijn profeten te kennen gegeven wat zijn volk moest doen en weten om gelukkig te zijn en vrede te hebben. Prominent onder die boodschappen was de aankondiging dat de Zoon van God naar de aarde zou komen om de mens te verlossen. Allen die op Hem vertrouwden, zouden leven.

Nephi noemde vervolgens een aantal profeten die de komst van de Heiland hadden beschreven, en hij

wees erop dat door de eeuwen heen 'vele profeten' van Christus hadden getuigd (zie Helaman 8:11–22).

Die opmerking was niet uniek: niet alleen Nephi heeft die gemaakt. Meer dan een eeuw daarvoor zei Abinadi al tegen koning Noach: 'Want ziet, profeteerde Mozes niet (...) aangaande de komst van de Messias, en dat God Zijn volk zou verlossen? Ja, en zelfs al de profeten, die sedert de aanvang der wereld hebben geprofeteerd – hebben zij niet min of meer omtrent deze dingen gesproken?' (Mosiah 13:33; zie ook Alma 34:2.)

Als de Nephieten zich niet bewust waren van de op handen zijnde zending

van Christus in het sterfelijk leven, was dat omdat ze niet vertrouwd waren met Gods woord. De openbaringen in het Boek van Mormon zijn zo duidelijk dat de Nephieten hadden moeten weten hoe de Messias in het sterfelijk leven zou worden genoemd, wanneer Hij geboren zou worden, waar Hij geboren zou worden, de naam van zijn moeder, vele details van zijn zending, hoe Hij zou lijden en sterven, en dat door zijn herrijzenis de banden van de dood voor alle mensen verbroken zouden worden. Belangrijker nog: zij hadden moeten begrijpen hoe zijn verzoening hen met God kon verzoenen en wat zij moesten doen om die wonderbaarlijke gave te ontvangen.

Diezelfde details schijnen niet, althans niet met diezelfde duidelijkheid, de mensen in Jeruzalem ter beschikking te hebben gestaan, tenminste niet toen de Heer zijn zending onder hen volbracht. Toch waren er genoeg aanwijzingen in de beschikbare profetieën waarmee de mensen de komst van de Messias hadden kunnen herkennen. Jezus Christus kwam niet onaangekondigd naar de aarde. Van Adam tot Johannes de Doper, en van Lehi tot Samuël de Lamaniet, getuigden de profeten van zijn komst en onderrichtten ze aangaande zijn verzoening.

Vele mensen in de oudheid ontvingen die waarheden met blijdschap. Maar anderen verwierpen die als ab-

solute speculatie. Zouden wij, als wij ons hadden bevonden onder de mensen die onderricht ontvingen van Nephi, de zoon van Helaman, de profetieën dan goed genoeg hebben gekend om ons te verheugen in de komst van de Heiland? Of zouden ook wij het doel voorbijzien?

Op de volgende bladzijden staat een samenvatting van veel profetieën aangaande de zending van de Messias.

D. Kelly Ogden is universitair hoofddocent oude schriftuur aan de Brigham Young University. R. Val Johnson is assistent-hoofdredacteur International Magazines.

HARRY ANDERSON - BEZIG MET DE DINGEN MIJNS VADERS - MET DANK AAN PACIFIC PRESS PUBLISHING - MET TOESTEMMING GERUKIT

Profetieën die Christus' zending beschreven

Profetie	Spreker/Auteur	Schriftuurplaats
ZIJN GEBORTE		
<ul style="list-style-type: none"> De Schepper, Jehova, zou worden geboren om de mens te verlossen.	De broeder van Jared, Jesaja, Nephi, Zenos, Jakob, koning Benjamin, Abinadi, Ammon, Lamoni, Johannes de Doper	Ether 3:6–16; Jesaja 44:24; 1 Nephi 19:7–12; 2 Nephi 9:5; Mosiah 3:5; 7:27; 13:34; 15:1; Alma 19:13; Leer en Verbonden 93:6–11
<ul style="list-style-type: none"> Hij zou de God van Israël zijn, de Eniggeborene in het vlees van de Vader.	Adam, Henoeh, Mozes, Jesaja, Nephi, Jakob, Abinadi, Alma, Johannes de Doper	Mozes 1:6, 33; 2:1, 26; 6:52; Jesaja 9:6–7; 1 Nephi 11:20–21; 22:12; 2 Nephi 25:12; Jakob 4:5; Mosiah 15:2–5; Alma 5:48; Leer en Verbonden 93:11–14
<ul style="list-style-type: none"> Zijn moeder zou een maagd zijn, een nakomelinge van koning David; zij zou uit Nazaret komen; haar naam zou Maria zijn.	Jakob, Mozes, Jesaja, Jeremia, Nephi, koning Benjamin, Alma	Genesis 49:24; Jesaja 7:14; 11:1; Jeremia 23:5–6; 33:15–16; 1 Nephi 11:13–21; Mosiah 3:8; Alma 7:10
<ul style="list-style-type: none"> Zijn geboorte zou van tekenen vergezeld gaan.	Samuël de Lamaniet	Helaman 14:3–7
ZIJN NAAM		
<ul style="list-style-type: none"> De Messias zou 'Heil' heten (in het Hebreeuws <i>Yeshua</i>; in het Nederlands <i>Jezus</i>).	Mozes, Jesaja	Exodus 15:2; Jesaja 12:2–6
<ul style="list-style-type: none"> Zijn naam zou Jezus Christus zijn.	Adam, Henoeh, Noach, de broeder van Jared, Mozes, Nephi, Jakob, koning Benjamin, Abinadi, Alma	Mozes 6:52, 57; 8:23–24; Ether 3:14–16; 2 Nephi 25:19; Jakob 4:4–6; Mosiah 3:8, 17; 15:21; Alma 5:48
DE TIJD VAN ZIJN GEBORTE		
<ul style="list-style-type: none"> Jezus zou in het midden des tijds worden geboren, zeshonderd jaar nadat Lehi Jeruzalem verlaten had, en vijf jaar na de profetie van Samuël.	Adam, Henoeh, Mozes, Lehi, Nephi, Samuël de Lamaniet	Mozes 5:57; 6:57; 7:45–46; 1 Nephi 10:4; 19:8; 2 Nephi 25:19; Helaman 14:2
ZIJN GEBORTEPLAATS		
<ul style="list-style-type: none"> Christus zou worden geboren in Betlehem, bij Jeruzalem.	Micha, Jakob, Alma	Micha 5:2; 2 Nephi 10:3; Alma 7:10

DE VERZOENING: DETAILS VAN ZIJN ZENDING

• Een boodschapper-profeet zou de weg voor de zending van de Messias voorbereiden.	Jesaja, Lehi en Nephi	Jesaja 40:3; 1 Nephi 10:7–8
• Christus zou uit Egypte [terug]komen.	Hosea	Hosea 11:1
• Hij zou zijn kinderjaren in Nazaret doorbrengen.	Nephi	1 Nephi 11:13, 20
• Hij zou zich bij Betabara door de boodschapper-profeet laten dopen; de Heilige Geest zou in de gedaante van een duif op hem neerdalen.	Lehi, Nephi	1 Nephi 10:9–10; 11:27; 2 Nephi 31:4–8
• Hij zou verleidingen, honger en dorst doorstaan.	Jesaja, koning Benjamin, Abinadi, Alma	Jesaja 53:3; Mosiah 3:7; 15:5; Alma 7:11
• Hij zou in de oude wereld twaalf apostelen roepen en in de nieuwe wereld twaalf discipelen.	Nephi	1 Nephi 11:29, 34; 12:6–10
• Hij zou blijde boodschappen verkondigen.	Jesaja	Jesaja 61:1
• Hij zou als een herder voor zijn volgelingen zorgen.	Jesaja, Ezechiël	Jesaja 40:10–11; Ezechiël 34:11–31
• Hij zou voor altijd een priester zijn naar de orde van Melchizedek.	Mozes, David, Alma	Bijbelvertaling van Joseph Smith – Genesis 14:25–31; Psalm 110:1–4; Alma 13:7–9
• Hij zou in macht bedienen, wonderen verrichten.	Jesaja, Nephi, Jakob, koning Benjamin, Abinadi, Alma	Jesaja 59:16–19; 1 Nephi 11:28, 31; 2 Nephi 10:4; Mosiah 3:5–6; 15:6; Alma 5:50
• Hij zou naar Zion (Jeruzalem) gaan.	Jesaja	Jesaja 59:20
• Hij zou komen als een koning, rijdend op een ezel.	Zacharia	Zacharia 9:9
• Hij zou voor zijn volk, dat Hem zou verwerpen, een struikelblok zijn.	David, Jesaja, Nephi, Jakob	Psalm 118:21–22; Jesaja 8:13–14; 53:3; 1 Nephi 11:28; 19:13; 2 Nephi 10:3–5; 25:12; Jakob 4:15
• Hij zou voor dertig zilverlingen door vrienden verraden worden.	David, Zacharia	Psalm 41:9; Zacharia 11:12–13; 13:6
• Voorspellingen met betrekking tot zijn bediening.	Adam, Henoeh, Jakob	Mozes 6:62–63; 2 Nephi 11:4

DE VERZOENING: ZIJN LIJDEN

- Christus zou zichzelf onderwerpen aan lijden. Jesaja, Zenos, Nephi, Abinadi Jesaja 50:6; 53:7; 1 Nephi 19:9–12; Mosiah 15:5–6
- Hij zou onschuldig zijn. Jesaja Jesaja 53:9
- Hij zou lijden om verzoening te brengen voor onze zonden en om onze kwalen te genezen; er zou bloed uit al zijn poriën komen. Jesaja, Jakob, koning Benjamin, Alma, Amulek, Aäron Jesaja 53:3–12; 2 Nephi 9:21–22; Mosiah 3:7; Alma 7:11–13; 21:9; 34:8–9
- Hij zou berecht en gevangengezet worden. Jesaja, Nephi Jesaja 53:8; 1 Nephi 11:32
- Voorspellingen met betrekking tot zijn lijden. Abraham, Isaak, Mozes, Jakob Genesis 22:1–14; Leviticus 16:7–10; Jakob 4:5

DE VERZOENING: ZIJN KRUISIGING

- Christus zou vrijwillig sterven. Jesaja, Lehi, Nephi, Abinadi Jesaja 53:7, 9, 12; 1 Nephi 19:9–10; 2 Nephi 2:6–7; Mosiah 15:6–7
- Hij zou voor en door zijn volk gekruisigd worden. Henoch, Zenock, Neum, Lehi, Nephi, Jakob Mozes 7:47, 55; 1 Nephi 10:11; 11:32–33; 19:10; 2 Nephi 6:9; 10:3–5; 25:13
- Zijn handen en voeten zouden worden doorboord. David, Jesaja, Zacharia Psalm 22:16; Jesaja 22:23–25; Zacharia 12:10; 13:6
- Hij zou bespot worden, en pijn en dorst lijden. David, Jesaja, koning Benjamin Psalm 22:7–8; Jesaja 50:6; Mosiah 3:7
- Hij zou azijn te drinken krijgen. David Psalm 69:20–21
- Hij zou vanaf het kruis bepaalde woorden spreken. David Psalm 22:1; 31:5
- Geen van zijn botten zou gebroken worden. David Psalm 34:19–20
- Er zou om zijn klederen gedobbeld worden. David Psalm 22:18
- Hij zou in een rotsgraf begraven worden. Zenos, Nephi 1 Nephi 19:10; 2 Nephi 25:13
- Zijn dood zou vergezeld gaan van tekenen. Zenos, Nephi, Samuël de Lamaniet 1 Nephi 12:4–6; 19:10–13; Helaman 14:20–28
- Voorspellingen met betrekking tot zijn verzoening en dood. Adam, Eva, Henoch, Abraham, Isaak, Mozes, Ezechiël, Nephi, Jakob, Alma, Nephi (de zoon van Helaman) Mozes 5:4–7; 6:63–68; Genesis 22:1–14; Exodus 12; 16:12–35; 17:1–7; 29; Leviticus 1–17; 21–23; Numeri 19; 21:5–9; Ezechiël 43:18–27; 45:18–25; 1 Nephi 17:41; Jakob 4:4–5; Alma 33:18–23; Helaman 8:13–15

DE VERZOENING: ZIJN OPSTANDING

- Jezus zou na drie dagen opstaan uit de dood en zich tonen aan getuigen. Lehi, Nephi, koning Benjamin 1 Nephi 10:11; 2 Nephi 25:13–14; 26:1; Mosiah 3:10
- Andere mensen zouden worden opgewekt omdat Hij de dood overwonnen had. Henoch, Mozes, Samuël, Job, David, Jesaja, Ezechiël, Hosea, Lehi, Jakob, Abinadi, Alma, Amulek, Samuël de Lamaniet Mozes 7:55–57, 62; 1 Samuël 2:6; Job 19:25–27; Psalm 16:9–10; Jesaja 25:8; 26:19; Ezechiël 37:12–13; Hosea 13:14; 2 Nephi 2:8; 9:4–13; Mosiah 13:33–35; 15:20–24; 16:7–11; Alma 11:42–45; 33:22; 40:2–23; Helaman 14:25
- Voorspellingen met betrekking tot zijn opstanding. Jona Jona 1:17; 2:1–10; zie ook Voorspellingen over zijn dood, hiervoor

HET HOE EN WAAROM VAN ZIJN VERZOENING

- De verzoening zou oneindig zijn. Nephi, Jakob, Amulek 2 Nephi 9:7; 25:16; Alma 34:8–14
- Het zoenoffer van Christus zou voldoen aan de voorwaarden van de wetten van gerechtigheid en barmhartigheid. Jakob, Abinadi, Alma, Amulek 2 Nephi 9:25–26; Mosiah 15:8–9, 26–27; Alma 34:14–18; 42:13–30
- Door zijn zoenoffer zou Hij de hele mensheid verlossen van de stoffelijke dood, teweeggebracht door de val van Adam. Lehi, Jakob, Abinadi, Alma, Amulek, Aäron 2 Nephi 2:8–9; 9:4–15; Mosiah 15:7–9, 20–27; Alma 11:39–45; 12:21–25; 22:13–14; 40:23; 41:2–15
- Door zijn verzoening zouden allen die geloof in Hem hebben, zich bekeren en laten dopen, de Heilige Geest ontvangen en tot het einde toe volharden, verlost worden van de geestelijke dood, en zo zouden zij vreugde en het eeuwige leven ontvangen. Adam, Eva, Henoch, Noach, de broeder van Jared, Jesaja, Lehi, Nephi, Jakob, koning Benjamin, Abinadi, Alma, Amulek, Aäron, Johannes de Doper Mozes 5:8–11; 6:51–68; 8:23–24; Matteüs 3:11; Ether 3:14; Jesaja 1:16–18; 1 Nephi 10:4–6; 2 Nephi 2:3–29; 9:10–42; 31:10–21; Mosiah 3:11–21; 4:5–30; 5:6–15; 15:10–19; Alma 5:6–62; 11:36–43; 12:12–37; 22:14; 34:2–41; 42:2–28

ZIJN BEZOEK AAN DE GEESTENWERELD

- De uitwerking van de verzoening van de Heiland zou zich uitstrekken tot de geestenwereld. Henoch, Jesaja, Zacharia Mozes 7:57; Jesaja 42:6–7; Zacharia 9:11

ZIJN BEZOEK AAN EEN TAK VAN JOZEF

- Christus zou een tak van Jozefs nakomelingen bezoeken. Jozef, Nephi Bijbelvertaling van Joseph Smith – Genesis 50:25; 1 Nephi 12:1, 6; 2 Nephi 26:1

ZIJN HEMELVAART

- Jezus zou opvaren naar de Vader. Henoch Mozes 7:59 □

DE JONGEN U

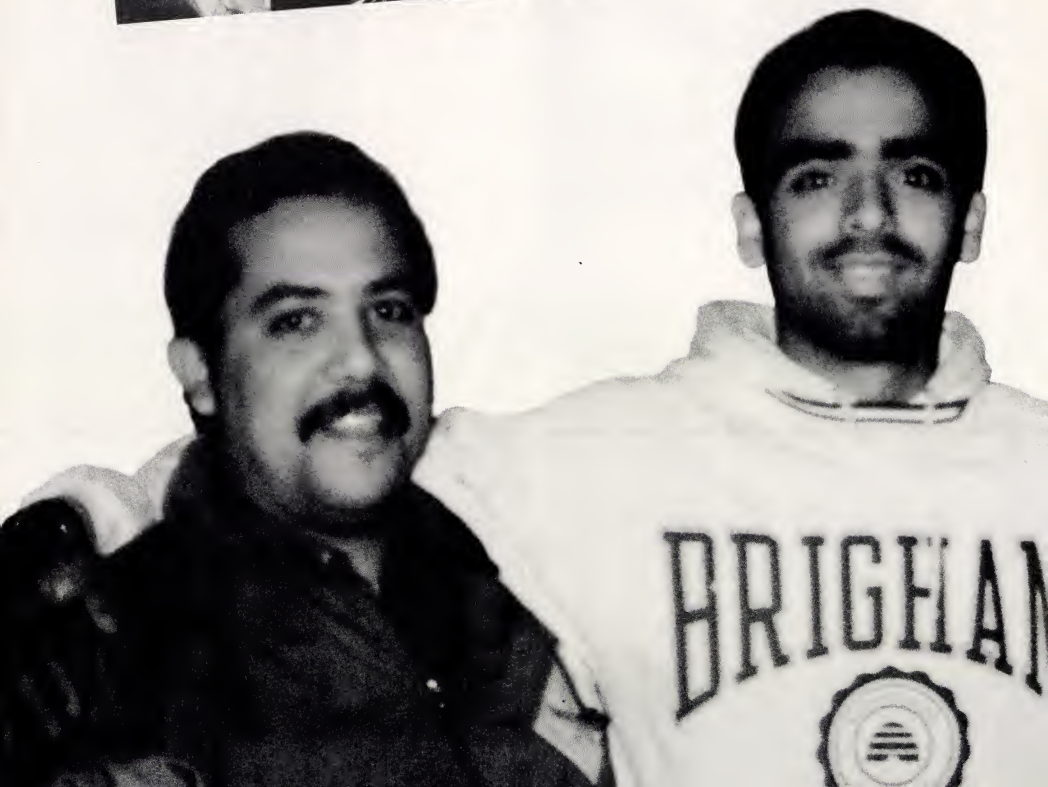
Eliza Tanner

FOTO'S: JED CLARK EN HET OZZIN ABALLAY

Zou jij niet een beetje zenuwachtig worden als de directeur van je middelbare school je plotseling totaal onverwachts bij zich roept?

Je zou zeker zenuwachtig zijn als je naam Richard Aballay was en je in het laatste jaar zat van het katholieke seminarie in New York City. Richard had de reclameboodschappen van de mormoonse kerk op TV gezien, con-

I T D E B R O N X

tact opgenomen met de zendingen en was lid geworden van de kerk. Maar hij had het nog aan niemand op school verteld. Op zijn school bereiden jongens zich namelijk voor op het priesterschap in de katholieke kerk.

'En hoe gaat het met je vakken?' begon de directeur beleefd op die fatale dag in oktober.

'Goed', antwoordde Richard behoedzaam.

Daarna kwam de directeur tot de kern van de zaak: 'Ben jij lid van een andere kerk?'

'Ja.'

'Welke dan?'

'De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.'

'Waarom?'

'Omdat ik in die kerk de Heiland

beter heb leren kennen. Ik weet dat die kerk meer voor mij betekent. Het is de kerk van God.'

Terwijl de directeur hem de les begon te lezen en hem op niet mis te verstane wijze liet weten dat lidmaatschap in een andere kerk voldoende reden was om van school gestuurd te worden, bedacht Richard hoe gemakkelijk het zou zijn om te zeggen dat hij het allemaal verzonnen had. Dan zou hij tenminste zijn laatste jaar rustig kunnen afmaken.

'Maar dat kon ik niet', zou Richard later zeggen. 'Als je de waarheid bezit, kun je die niet zomaar ontkennen.'

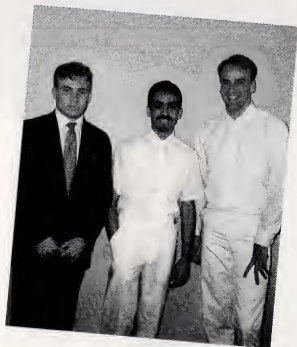
De volgende dag was het officieel: Richard moest van school.

De week daarop was een ware kwelling, vond Richard. Met veel gebed slaagden hij en zijn ouders erin een

andere goede school te vinden die nog plaats voor hem had.

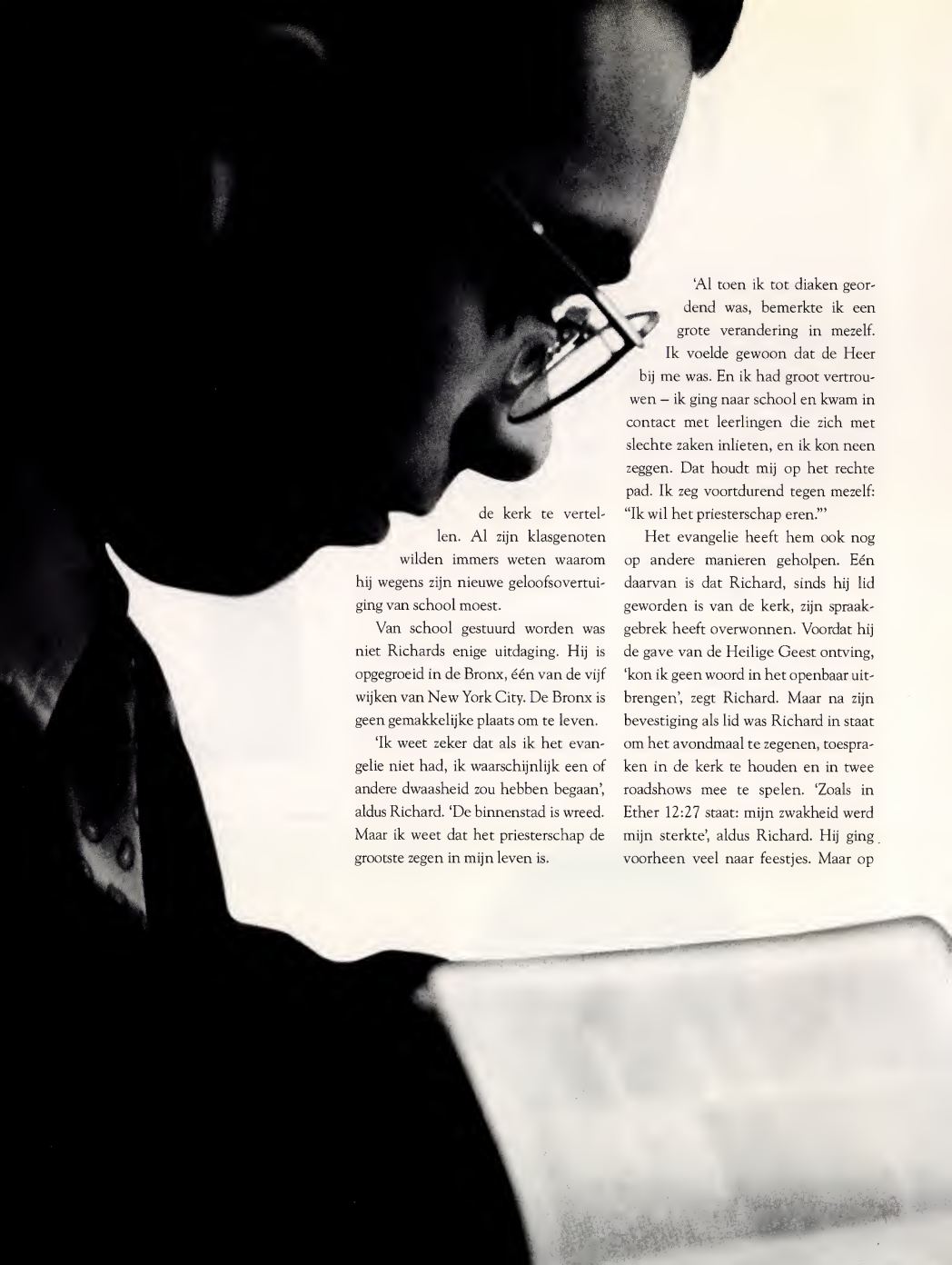
'Wat ik van die ervaring geleerd heb', aldus Richard, 'is dat de Heer mij nooit in de steek zal laten.'

In feite bood deze ervaring Richard de gelegenheid om meer mensen over

Linksboven: Richard in een roadshow in zijn Wijk Bronx in New York. **Links:** Richard en zijn ouders. **Rechts:** Bij zijn doopdienst.

de kerk te vertellen. Al zijn klasgenoten wilden immers weten waarom hij wegens zijn nieuwe geloofsovertuiging van school moest.

Van school gestuurd worden was niet Richards enige uitdaging. Hij is opgegroeid in de Bronx, één van de vijf wijken van New York City. De Bronx is geen gemakkelijke plaats om te leven.

'Ik weet zeker dat als ik het evangelie niet had, ik waarschijnlijk een of andere dwaasheid zou hebben begaan', aldus Richard. 'De binnenstad is wreed. Maar ik weet dat het priesterschap de grootste zegen in mijn leven is.

'Al toen ik tot diaken geordend was, bemerkte ik een grote verandering in mezelf. Ik voelde gewoon dat de Heer bij me was. En ik had groot vertrouwen – ik ging naar school en kwam in contact met leerlingen die zich met slechte zaken inlieten, en ik kon nee zeggen. Dat houdt mij op het rechte pad. Ik zeg voortdurend tegen mezelf: "Ik wil het priesterschap eren."

Het evangelie heeft hem ook nog op andere manieren geholpen. Eén daarvan is dat Richard, sinds hij lid geworden is van de kerk, zijn spraakgebrek heeft overwonnen. Voordat hij de gave van de Heilige Geest ontving, 'kon ik geen woord in het openbaar uitbrengen', zegt Richard. Maar na zijn bevestiging als lid was Richard in staat om het avondmaal te zegenen, toespraken in de kerk te houden en in twee roadshows mee te spelen. 'Zoals in Ether 12:27 staat: mijn zwakheid werd mijn sterkte', aldus Richard. Hij ging voorheen veel naar feestjes. Maar op

het laatste feestje, 'zag ik zaken waar ik mij helemaal niet goed over voelde, en om de één of andere reden wist ik dat ik daar niet thuis hoorde.'

Hij verliet het feestje en nam zich plechtig voor meer tijd te gaan besteden aan dienstbetoon, studie, schriftstudie en het beluisteren van goede muziek – en niet zoveel TV meer te kijken.

'Dat was moeilijk. Ik wilde op de hoogte blijven van wat er zich allemaal in de buitenwereld afspeelde en geen sociale kluzenaar worden. Maar ik vond dat als ik op zending wilde gaan, in de tempel wilde huwen en roepingen wilde aanvaarden, ik mij aan de gedragsnormen van het evangelie diende te houden.'

Veel vrienden van Richard vinden dat Richard maar een eigenaardig levenspad volgt en dat een roeping als voltijdzending in het Zendingsgebied Paraguay Asunción aanvaarden zeer vreemd is. En Richard is het met hen eens.

'Op de keper beschouwd is de le-

vensstijl van een volgeling van Christus en een lid van de kerk inderdaad vreemd voor de rest van de wereld. God denkt en werkt anders dan de mens en verwacht van ons dat wij eveneens anders denken en handelen dan de rest van de wereld. Omdat de wegen van de Heer de wereld zo eigenaardig toeschijnen, lijken ook wij een vreemd en eigenaardig volk te zijn. Maar daar ben ik trots op! Persoonlijk vind ik er niets vreemds aan.

'De waarheid is dat nu ik zelf een ander leven leid, ik de levensstijl van de anderen vreemd vind. Ik wil hun levensstijl helpen veranderen tot één waarvan ik weet dat die beter voor hen is en hen tot Christus voert.'

De apostel Paulus nodigde alle mensen uit om 'geen vreemdelingen en bijwoners meer [te zijn], maar medeburgers der heiligen' (Efeziërs 2:19). Richard Aballay geeft alle vreemdelingen van de wereld dezelfde uitnodiging. Op die manier is de jongen van de Bronx een man geworden. □

Links: Richard bereidt zich in het opleidingsinstituut voor zendingen te Provo (Utah) voor op zijn zending naar Paraguay. **Boven:** met zijn collega Ricardo Benjamin Morales. **Onder:** temidden van zijn klasgenoten van het opleidingsinstituut.

ILLUSTRATOR: ROGER MOTZKUS

HET LEERMOMENT

Mary Morrill

Toen onze zoon Andrew nog vier was, nodigde ik hem op een dag uit om in de keuken op een kruk bij me te komen zitten terwijl ik het middagenet klaarmaakte. Terwijl hij daar zat, vertelde ik hem over het eerste visioen van Joseph Smith. Hij luisterde aandachtig. Toen ik de volgende dag begon het middagenet klaar te maken, klom hij onuitgenodigd op de kruk en zei: 'Mama, vertel me nog eens over Joseph Smith.' Dit keer weidde ik meer uit dan de vorige dag, en ik voelde me bijna alsof ik hem mijn getuigenis gaf. De daaropvolgende dag gebeurde hetzelfde. En dat ging zo door tot op de zaterdag.

Die zondag vroeg zijn leraar me na de kerk: 'Wat heb je met Andrew gedaan?'

'Hoe bedoel je?' antwoordde ik. 'Heeft hij zich vandaag in de klas niet goed gedragen?'

Er begonnen tranen langs haar wangen te lopen toen ze me vertelde hoe hij in de les het verhaal van het eerste visioen had verteld – met meer gevoel en meer detail dan zij voor zo'n jong kind voor mogelijk had gehouden. Zijn getuigenis had haar tot tranen toe bewogen, en ze had ervoor

gezorgd dat hij het verhaal de volgende zondag in het jeugdwerk vertellen kon. 'Help hem alsjeblieft niet bij de voorbereiding', verzocht ze. 'Ik wil dat hij het verhaal van Joseph Smith net zo vertelt als vandaag in de klas.'

Toen Andrew in zijn tienerjaren was, vroeg ik hem eens of hij werkelijk wist dat Joseph Smith een profeet was. Hij keek me een beetje verwonderd aan en zei: 'Ach, mama, u weet toch dat ik dat weet.' Toen ik hem vroeg wanneer hij daar een getuigenis van gekregen had, haalde hij zijn schouders op. 'Geen idee', zei hij bedachtzaam. 'Ik denk dat ik het altijd wel geweten heb.'

Nu ik hierop terugkijk, denk ik dat hij zijn getuigenis als kind gekregen heeft, op een kruk in de keuken. In die paar dierbare momenten, toen mijn eigen getuigenis in mij brandde, moet hij volgens mij ook de warmte van de Geest hebben gevoeld.

Misschien ligt onze grootste kans om onze kinderen te onderrichten in die korte momenten. We kunnen de uitwerking ervan nooit helemaal meten, maar samen kunnen ze een machtige invloed hebben op onze geliefden. □

Op 3 oktober 1993 is er in Paramaribo een conferentie gehouden waarin herdedacht is dat de kerk nu vijf jaar in Suriname is. De conferentie vond plaats in het gebouw 'Ons Erf', dat voor deze gelegenheid was afgehuurd. J. Richard Toolson, president van het Zendingsgebied Trinidad Tobago presideerde de conferentie, terwijl Ronald J. Lewis, president van de Gemeente Paramaribo, de conferentie leidde.

Het thema van de conferentie was 'Kies toch goed'. President Toolson had buttons laten maken met dit thema, die hij aan de aanwezigen uitdeelde. De hoogtepunten van de conferentie waren een toespraak van August Marengo, de eerste bekeerling in Suriname, die zich op 26 maart 1989 heeft laten dopen. In zijn toespraak las hij enkele passages voor uit brieven van zendelingechtparen die in Suriname werkzaam zijn geweest.

Eline Troenosemito, de eerste vrouwelijke bekeerling, die zich met haar zusje, Maudi, op dezelfde dag liet dopen als August Marengo, hield eveneens een toespraak. Eugene Libretto en Natsha Plein, twee bekeerlingen die in 1993 tot de kerk zijn toegetreden, gaven daarna hun getuigenis.

De ZHV van de Engelstalige gemeente, versterkt met zes zendingen, zong het lied 'Kies toch goed'. Daarna sprak Steve Sukhdeo over zijn voorbereiding op zijn zending. Na hem verzorgden drie zusters, Anneke, Christien en Joao Aroeman, een muzikaal intermezzo. Zij zongen 'Houd van elkander'. Tot slot van de conferentie spraken zuster Toolson en president Toolson. <

Kerk vijf jaar in Suriname

Ronald J. Lewis

De aanwezigen in de conferentie te Paramaribo.

Het begon allemaal in oktober 1988 met de aankomst van John en Beverly Limburg. Dit zendelingechtpaar ging aan het werk en op 26 maart 1989 kon de eerste avondmaalsdienst worden gehouden, die door 25 mensen werd bijgewoond (zie 'Kerknieuws', *De Ster*, maart 1990, blz. 6-8). Op 24 februari 1990 is Suriname toegewijd aan de verkondiging van het evangelie door ouderling M. Russell Ballard van de Raad der Twaalf Apostelen (zie 'Kerknieuws', *De Ster*, december 1990, blz. 10-13). In maart 1991 kwamen de eerste vier zendingen aan, die vanuit Nederland werden overgeplaatst. In november 1991 waren er honderd kerkleden in Suriname. In november 1993 was dat al opgelopen tot 225 leden. Momenteel zijn er 14 zendingen werkzaam in Paramaribo, twee zendelingechtparen en 10 ouderlingen. Er is een Nederlandstalige gemeente met ongeveer 100 leden en een Engelstalige gemeente met ongeveer 30 leden. Eenmaal per maand is er een bijeenkomst in Reeberg en tweemaal per maand in Uitkijk.

Arnhem: Een juweel aan de Veluwe

J. Gieling

Wie aan de Veluwe denkt, denkt aan bossen, heidevelden en zandverstuivingen. Heldere beken slingeren zich door het landschap en weerkaatsen het zonlicht in diamanten schittering. Arnhem ligt te midden van die groene weelde en wordt terecht de stad met de groene vingers genoemd, want de Veluwe laat zich niet zomaar door de stad verdringen. Alleen de Rijn houdt dit alles tegen, waarna de groene pracht plaats maakt voor de mooie vergezichten van de Betuwe.

In de stad zijn op verschillende plaatsen ook prachtige parken te bewonderen, waarvan het park Sonsbeek misschien wel het bekendste is.

In het zuidoosten van de stad, niet ver van de plek waar de Rijn en de IJssel zich splitsen, ligt het kerkgebouw van de heiligen der laatste dagen. Het gebouw is in 1971 in gebruik genomen en is ingewijd door de toenmalige president van het Nederlandse zendingsgebied, Max Pinegar.

De geschiedenis van de kerk in Arnhem gaat terug tot het eind van de vorige eeuw. Toen zond de Heer zendelingen naar onze stad die het evangelie begonnen te verkondigen. Zijn boodschap vond al snel weerklank in het hart van enkelen. Er werd toen vergaderd op de zolder van de stalhouderij in de Walstraat 5, hartje stad (zie foto). Een zuster vertelt: 'Mijn ouders en grootouders van moeders kant behoorden tot de mormonen. Ik herinner mij nog dat ik als klein kind — ik ben geboren in 1908 — met mijn vader en moeder meeging naar de kerk. Bij de stalhouderij moesten we een lange trap op en kwamen dan op een grote zolderruimte met houten bogen aan het plafond. Er stonden stoelen op rij, er was een bescheiden podium en er speelde

een orgeltje. Mijn ouders lieten zich er door het weer niet van weerhouden om op zondag tweemaal naar de kerk te gaan. En hoe jong de kinderen ook waren, ze werden altijd meegenomen. Met inbegrip van de kinde-

De stalhouderij van de gebroeders Riemer aan de Walstraat 5 en 6 omstreeks 1900. Op de zolderverdieping hielden de heiligen hun kerkdiensten.

ren kwamen er steeds ongeveer veertig mensen naar de kerk.' Broeder W. Mathijssen, familie van die eerste heiligen, zegt: 'Buren en vrienden van mijn vader zeiden dat wij lid waren van de kerk van Jozef de Kiekerk' (Arnhems dialect voor ziener).

Zuster G. van de Broek vertelt: 'Ik ben in 1918 gedoopt. Niet zoals nu in een verwarmde doopfont, maar in de Rijn, en wel in januari. Ik herinner mij nog dat we door weilanden gingen, hekken openden om bij de oever van de rivier te komen. We lieten ons dopen en

Het kerkgebouw in Arnhem.

werden daarna stevig afgedroogd. Ik heb het altijd een geweldige ervaring gevonden.'

Luist die broeders en zusters vormden een hecht fundament van de kerk in Arnhem. Ook broeder C. Westerhoff, die kort voor het ter perse gaan van dit artikel op 11 februari op 79-jarige leeftijd is overleden, was een heilige van het eerste uur. Hij maakte in de winter 's ochtends vroeg de kachels aan in diverse lokalen. Daarvoor moest hij houthakken en cokes kloppen. Broeder Westerhoff zat al in 1922, op achtjarige leeftijd, achter het orgel en vierde in 1992 zijn 70-jarig jubileum als organist van de wijk.

De oproep van de profeet om het Amerikaanse Zion te versterken, sloeg een groot gat in het ledenbestand van de gemeente, waardoor er vooral vlak vóór en na de Tweede Wereldoorlog sprake was van een moeilijke tijd. 'Ik herinner mij nog', vertelt broeder Mathijssen, 'de tijd kort na de oorlog. Velen lieten zich dopen, aangetrokken door de kleding- en voedselzendingen die de kerk naar Europa zond, o.a. groenten, fruit en maïs in blik. Toen die zendingen ophielden, bleef ook een aantal leden weg.'

Nu, jaren later, onder leiding van een nieuwe bisschop, broeder W. Methorst, bruijst de Wijk Arnhem van energie. Juist het heractiveren van inactieve leden maakt deel uit van de activiteiten van de wijk. Elk kwartaal wordt de vijfde woensdag gebruikt om goede herders te zijn. Dan worden die leden bezocht die niet meer naar de kerk komen. Als die belangstelling toont, wordt in overleg met de zendingssleider van de wijk, broeder Mollemans, bekeken wat die

In deze bladzijden gewijd aan de Wijk Arnhem, is het goed stil te staan bij een droeve gebeurtenis die te boek zou kunnen staan als een zwarte bladzijde, ware het niet dat wie 'in de Here sterven' gezegend zijn. Het betreft het overlijden van een zending, ouderling Joseph Hogan jr., die op 5 augustus 1899 door verdrinking om het leven kwam toen hij aan het baden was in de Rijn bij Arnhem, nabij de suikerfabriek.

Het verslag van conferentiepresident W. W. Francis, dat in De Ster , nr. 4, uit 1899 verscheen, geeft ons bijzonderheden over de toedracht: 'Wij hebben in den laatsten tijd, sedert het weder warm is geworden en het water in den Rijn gedaald is, de gewoonte gehad om een bad te nemen in eene plaats, welke wij als zeer veilig beschouwden, en gelegen tusschen twee kribben, die zich van den oever ongeveer twintig meter in den Rijn uitstrekken en waartusschen het water ondiep is, zoodat wij naar verkiezen diepte konden vinden om te zwemmen of slechts te waden. Op voorslag van Ouderling Hogan begaven hij en ik ons heden, na het middagmaal, naar deze onze gewone plaats buiten de grenzen van de stad Arnhem, om te baden, terwijl Ouderling Weston liever naar het kantoor terugkeerde. Nadat wij omtrent zeven minuten in de meer ondiepe wateren doorgebracht hadden, zwom ik een weinig verder naar het midden van de rivier, terwijl Ouderling Hogan in het ondiepe water bleef en naar de krib waadde, daar hij niet kon zwemmen. Op een onverwacht oogenblik keerde ik mijn hoofd om en zag, dat broeder Hogan grond onder zijne voeten verloren had en aan het worstelen was om uit het water te komen. Ik was ten minste acht of tien meter van hem verwijderd en zwom uit alle kracht, die ik bezat, naar hem toe om hem te bereiken, voor hij uit het gezicht zoude wegzinken, en slaagde er in bij hem te komen, toen hij weer boven kwam. Ik sloeg mijnen linkerarm om zijnen hals en begon met hem naar den oever te zwemmen, doch ik vond dat de strooming van het water tegen mij was, daar hij door zijn spartelen met [de] stroom mede in dieper water was afgedreven, en door gebrek aan sterkte, nadat ik met kracht een groote afstand in diep water had gezwommen, of door elkander in het zwemmen te belemmeren, gingen wij beiden naar beneden. Toen wij grond raakten, met ongeveer twee voet water boven mijn hoofd greep ik hem om de

benen en stak zijn hoofd op boven het water en trachtte hem naar den oever te loopen, terwijl ik zelf onder het water waadde; ik verloor echter spoedig mijne kracht door zulke pogingen te maken zonder dat ik kon adem halen, stiet hem naar den oever toe en kwam zelf half verdrongen boven, doch kon Broeder Hogan niet meer zien. Ik riep onmiddellijk om hulp en binnen de acht minuten waren schippers van de andere zijde der rivier op de plaats aangekomen. Na twee minuten gezocht te hebben, werd de drenkeling gevonden. Wij werkten een half uur lang met hem, doch hij gaf geen teeken van leven.'

Broeder Hogan was op 11 januari 1876 in Bountiful (Utah) geboren en was opgevoed in de geest van het evangelie. Hij had voor zijn zending een opleiding gevolgd als leraar en in die hoedanigheid enige tijd les gegeven. Hij was op 15 mei 1897 in Rotterdam aangekomen en had vervolgens in die stad, Schiedam, Dordrecht, Zwolle en Arnhem gewerkt. Zijn collega-zendingen prezen allen zijn karakter en eigenschappen. Hij was ijerig en geduldig in het vervullen van zijn werkzaamheden als zending, en had zich door zijn trouw en belangstellende liefde overal waar hij kwam, zeer bemind gemaakt.

Hij had een voorgevoel, dat er iets 'zeer gewichtigs' met hem zou gebeuren. Hij had al geruime tijd gesproken over zijn onthefing uit het zendingsgebied, en meende dat hij spoedig naar huis zou terugkeren. In gesprekken met de andere zendingen en in vergaderingen had hij in de tijd voorafgaand aan het ongeval ook geregeld de volgende verzen aangehaald uit het eerste hoofdstuk van de brief aan de Filippenzen: 'Want het leven is mij Christus en het sterven gewin. Indien ik in het vlees blijf leven, betekent dat voor mij werken met vrucht, en wat ik moet kiezen, weet ik niet. Van beide zijden word ik gedrongen: ik verlang heen te gaan en met Christus te zijn, want dit is verreweg het beste; maar nog in het vlees te blijven is nodiger om uwentwil.'

Wij hebben er alle vertrouwen in dat zijn leven in handen van onze Hemelse Vader was en dat het ongeval slechts het middel is geweest om hem van deze aarde weg te roepen. Ongetwijfeld had de Heer een gewichtig en bijzonder doel met deze getrouwe dienstknecht. — de redactie.

leden nodig hebben. Vaak hebben ze jaren geen contact met de kerk gehad en is hun kennis van het evangelie nihil. Dan worden de zendingen ingezet om de eerste lessen te geven om die kennis weer op te frissen. Die aanpak heeft al goede resultaten opgeleverd. Broeder Piotrowski, quorumpresident ouderlingen, zegt hierover: 'Ons doel is die leden ten minste eenmaal per jaar te bezoeken. Kennen wij alle broeders en zusters? Waarschijnlijk niet. Maar Jezus Christus wil dat we allen tot Hem brengen.'

Het quorumpresidium ouderlingen heeft zich ook tot doel gesteld om in 1994 de familiegeschiedenis te stimuleren onder de leden. Daartoe zijn een aantal instructieavonden en excursies aan de diverse rijks- en gemeentearchieven gepland. 'Vaak is de drempel om met familiegeschiedenis te beginnen hoog. Door een geconcentreerde aanpak kunnen we elkaar helpen deze drempel te slechten. We zullen merken dat dit werk ons vreugde geeft. Bovendien zal het ons helpen om ons getuigenis te versterken, opdat wij onze voorouders, de werkers van het eerste uur, niet zullen teleurstellen, die zich, met weinig middelen en vaak onder zeer moeilijke omstandigheden, de

Het jeugdwerk van de Wijk Arnhem.

moete getroosten om de kerk sterk te houden.'

Denkend aan die moeilijke omstandigheden, herinnert de auteur zich een uitstapje van het Arnhemse jeugdwerk in 1948 naar de speeltuin 'Westerbouwing'. De leidsters hadden zelfgemaakte boterhammen en vier flessen limonadesiroop bij zich. De begeleidende zusters gaan zitten, de ober komt en vraagt: 'Wat zal het zijn?' Een van de zusters doet de gezamenlijke bestelling en vraagt daarbij ook om een emmer water. Waarop de ober schertsend vraagt: 'Mevrouw, heeft u soms een paard bij u?' De emmer met water kwam er, zodat de kinderen hun siroop konden drinken. Wij moeten er nu om lachen, maar het geeft weer hoe in die tijd elk dubbelte moest worden omgedraaid voordat het kon worden uitgegeven.

Wij zijn die broeders en zusters heel dankbaar. Dankzij hun inspanningen hebben wij nu een geweldige wijk waarin we de toekomst met groot vertrouwen tegemoet zien. <

Bericht uit Siberië

Bubi en Ans Oppermann

Dit is toch wel een totaal andere wereld dan we gewend waren. Niet beter of slechter, maar gewoon anders. De stad Novosibirsk ligt precies in het midden van Rusland, In Siberië, ongeveer 500 km van China en 300 km van Kazachstan. Dat is ook duidelijk te zien aan de bevolking. Prachtige mensen en de oudere markante gezichten. De bevolking is in de omgang uitermate vriendelijk, open en graag tot een gesprek bereid. Op evangelische vragen gaat men heel onbevangen in, of zeggen beslist nee, maar altijd vriendelijk.

Men verklaart ons wel voor gek dat we uit het luxe westen anderhalf jaar wegstappen. Het zet hen aan het denken, waarom? En dat is vaak het begin van een contact.

Wij zijn hier op 12 december, zondagochtend om drie uur aangekomen. Om tien uur hadden we onze eerste avondmaalsdienst in Siberië. Er was één lid (twee jaar geleden gedoopt in Moskou), zes bezoekers en zes zendingen, onder wie wij tweeën. Op 25 december is er een moeder en haar zoon van elf jaar gedoopt, voor ons eerste kerstdag. Hier valt kerst op 7 januari. Op 9 januari waren we met bijna 30 personen in de dienst. Nu, 6 februari, zijn we met ongeveer 55 personen. Vijf dopelingen, zes zendingen en de overigen zijn serieuze onderzoekers. Volgende week wordt er een familie gedoopt: man, vrouw, kinderen en oma, plus nog een broeder.

Omdat de Russische taal bepaald niet eenvoudig is, hoewel we er druk mee bezig zijn, hebben we contacten met de etnische Duitsers (in Novosibirsk alleen al 45.000!) Men heeft aandacht voor elkaar, ook voor onbekenden zoals wij, buitenlanders. Veel warmte in dit letterlijk ijskoude land. Vanochtend toen we uit huis kwamen, dachten we dat het lente was. Het bleek 9 graden onder nul te zijn. Normaal is het tussen de 20 en 30 graden onder nul, met anderhalf tot twee meter sneeuw voor de deur en in de straten. Maar de koude is heel goed te verdragen, mits men goed gekleed gaat. Bontgevoerde laarzen, bontmutsen en thermo-ondergoed zijn geen overbodige luxe.

De Heer zegent ons met bijna alles: aanpassing, gezondheid, voedsel (niet altijd makkelijk), maar vooral met het hartverwarmende gevoel iets goeds voor Hem en onze medemens te doen, namelijk het evangelie uitdragen.

Het is bijzonder opvallend dat de mensen hier het Boek van Mormon zonder meer accepteren als een aanvulling op de Bijbel, als een tweede getuige van Jezus Christus. Het veld is (letterlijk) wit om te oogsten. Nu China nog, dan is de hele wereld in staat het evangelie aan te nemen. We zijn dankbaar dat we juist in dit land mogen dienen. <

Peter Berkhahn op zending

Het Eerste Presidium heeft de eerste groep nieuwe zendingspresidenten, die dit jaar zijn geroepen, bekendgemaakt. Deze nieuwe presidenten en hun echtgenotes maken deel uit van een groep van ongeveer 90 nieuwe zendingspresidenten. Elk jaar wordt ongeveer een derde van de 295 zendingspresidenten van de kerk vervangen.

De nieuwe leiders komen uit alle delen van de wereld en hebben veel ervaring in kerkbestuur.

De nieuwe zendingspresidenten en hun echtgenotes worden over het algemeen voor een periode van drie jaar geroepen. Hun zending begint op 1 juli. Later zal worden bekendgemaakt welk zendingsgebied zij presidenten. Eén van de nieuwe zendingspresidenten is Peter Berkhahn (49), de bestuurder materiële zaken van het Gebied Europa. De afdelingen materiaalbeheer, vertalingen, financiën en verslagen, onroerend goed, en onderhoud en gebruik vallen o.a. onder zijn verantwoordelijkheid. Hij heeft deze functie acht jaar vervuld.

Hij is geboren in Hamburg en bezocht daar een school voor het bankwezen. Hij is leerkracht in de hogepriestersgroep geweest, alsmede raadgever in een zendingspresidium, raadgever in een ringpresidium, zendingspresident van de ring, en bisschop.

Hij is getrouwd met Ilona Berkhahn, geboren Linde. Zij is onderwijzeres geweest, waarvoor zij verschillende akten gehaald heeft. Zij is dirigente van de wijk geweest, alsmede jeugdwerkpresident van de ring, jeugdwerkpresident van de wijk, jongevrouwenpresident van de wijk, raadgeefster in een jeugdwerkpresidium en een ZHV-presidium. Zij hebben vier kinderen.

(Church News, 29 januari 1994.)

DE KINDERSTER

94 E JAARGANG

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

APRIL 1994

DE ZORAMIETEN EN DE RAMEUMPTOM

De Zoramieten hadden eens tot Gods kerk behoord, maar waren slecht geworden. Nu aanbaden ze afgoden. Alma 31:1, 8–10

De Nephieten wilden niet dat de Zoramieten zich bij de Lamaniëten zouden aansluiten, dus nam Alma zendingen mee om de Zoramieten het woord van God te verkondigen. Alma 31:4–7

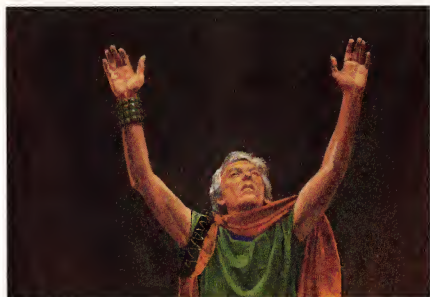
De zendingen waren verbaasd en geschokt door de manier waarop de Zoramieten aanbaden in hun kerken, die synagogen heetten. Alma 31:12

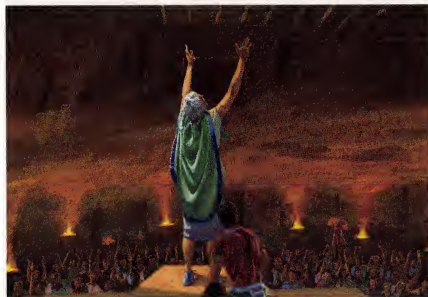
Ze hadden in het midden van hun kerk een verhoging gebouwd, die ze de Rameumptom noemden. Er kon maar een persoon tegelijk bovenop staan. Alma 31:13, 21

De Zoramieten gingen daar om de beurt staan, met hun armen naar de hemel geheven, en spraken daarbij luidkeels steeds hetzelfde gebed uit. Alma 31:14, 20

In dat gebed zeiden de Zoramieten dat God maar een geest was, dat Hij geen lichaam had, en dat er geen Christus zou komen. Alma 31:15–16

Zij geloofden dat alleen zij door God waren gekozen om gered te worden in de hemel; zij dankten Hem dat zij zijn lievelingsvolk waren. Alma 37:17–18

Als alle Zoramieten gebeden hadden, gingen ze naar huis en spraken de hele week niet meer over hun God, en baden al die tijd ook niet. Alma 31:23

De rijke Zoramieten hielden van goud en zilver, en ze pochten over hun wereldse schatten. Het deed Alma verdriet dat de Zoramieten zo slecht waren. Alma 31:24–25

Alma bad dat zijn zendingen en hij kracht, troost en hulp zouden krijgen bij het doen van hun werk. Alma 31:26, 32–33

Nadat Alma gevraagd had of zij de Zoramieten terug naar de waarheid mochten leiden, werden Alma en de andere zendingen vervuld met de Heilige Geest. Alma 31:34–36

De zendingen gingen er afzonderlijk op uit om te prediken. God zegende hen met eten, drinken en kleding, en gaf hun kracht in hun werk. Alma 31:37–38; 32:1

Arme Zoramieten mochten niet in de kerk komen om God te aanbidden. Zij begonnen naar de zendingen te luisteren. Alma 32:2–3

Veel mensen kwamen Alma vragen wat ze moesten doen. Alma zei dat ze niet in een kerk hoefden te zijn om tot God te bidden of om Hem te aanbidden. Alma 32:4–5, 9–11

Alma leerde hun geloof in God te hebben. Toen vertelde Amulek hun over Jezus Christus en over Gods plan voor alle mensen. Alma 32:17–21; 34:1, 8–9

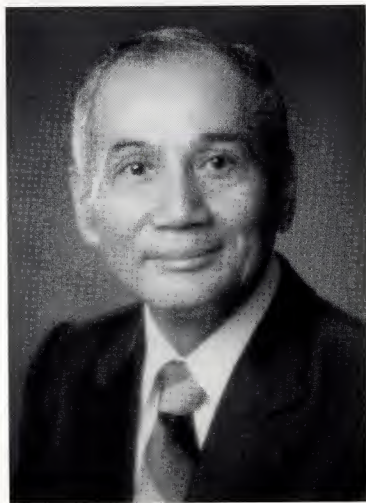
De zendingen vertrokken. De Zoramieten die geloofden werden hun stad uitgezet. Zij gingen in het land Jershon wonen. Alma 35:1–2, 6

Hoewel de slechte Zoramieten het volk van Ammon, dat in het land Jershon woonde, bedreigden, gaf het volk van Ammon de goede Zoramieten voedsel, kleding en land. Alma 35:8–9

OUDERLING SAM K. SHIMABUKURO

Uit een interview dat Jan Pinborough ouderling
Sam K. Shimabukuro van de Zeventig heeft afgenomen

Ik ben geboren in het dorpje Waipahu (Hawaii). Mijn vader werkte daar op de ananasplantage. Mijn ouders kwamen uit Okinawa (Japan), en ik ben opgevoed in een boeddhistisch gezin. Maar hoewel ik nog nooit naar een christelijke kerk geweest was, trok het kerstfeest mij altijd aan. Ik vond het een geweldige tijd, en door het kerstfeest trok het christendom mij aan.

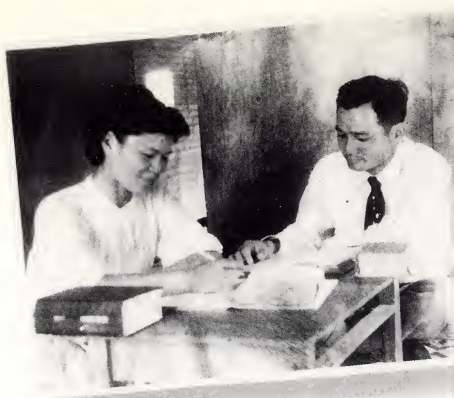
Toen ik nog erg jong was, verhuisde mijn ouderlijk gezin naar Honolulu. Ik verloor al heel jong mijn beide ouders. Mijn moeder stierf toen ik anderhalf was. Later, toen ik in mijn tienerjaren was, overleed mijn vader.

Mijn eerste contact met de kerk had ik toen ik vijftien was. Ik woonde toen bij mijn oudere broer. Op een zondagavond luisterde ik naar mijn draagbare radio en hoorde de prachtige klanken van een koor dat de *Tannhäuser* van Richard Wagner zong. Het was een stuk

dat ik in het voortgezet onderwijs met het schoolkoor geleerd had, maar de kwaliteit van deze uitvoering was heel wat anders. Ik vroeg me af welk koor het zong. Toen ik hoorde dat het 't Mormoons Tabernakelkoor was, bleef het woord *mormoons* me bij. Later hoorde ik dat degene die de radio-uitzending

aankondigde ouderling Richard L. Evans van het Quorum der Twaalf Apostelen was.

In de zomer deed ik allerlei klusjes om geld te verdienen. Die zomer werkte ik als pompbediende. Een man die daar werkte, was lid van de kerk. Hij nodigde me uit om naar de OOV (nu JMJV) te gaan. Eerst aarzelde ik, maar hij hield vol, en ik stemde uiteindelijk toe. De hartelijkheid en vriendelijkheid van de leden en zendingen maakte een grote indruk op me. Maar weer was het de muziek die de grootste uitwerking op me had. Hun lofzangen klonken anders dan ik ooit had gehoord.

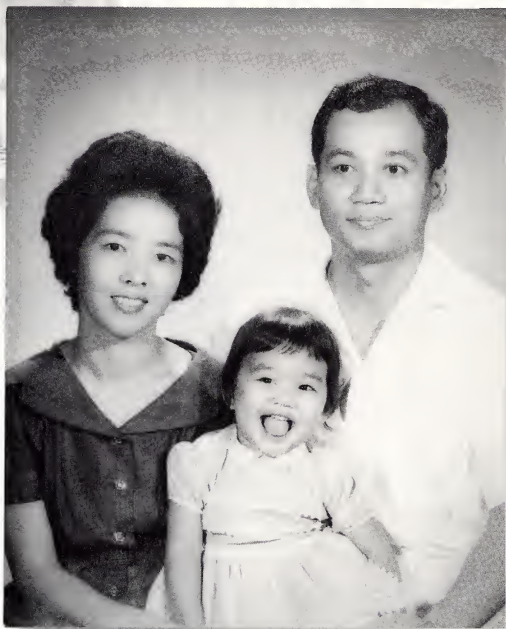

Toen ik het Boek van Mormon begon te lezen, kwam het mij vreemd voor. De enige naam in het boek die mij bekend voor kwam, was de naam van een van Nephi's broers: Sam! Dat was mijn naam! Maar er was een kracht die mij naar het Boek van Mormon trok. Ik meende dat mijn leven veel meer betekenis zou krijgen als ik lid van de kerk zou worden.

Toen ik mijn oudere broer vertelde dat ik me wilde laten dopen, zei hij: 'Dat is prima. Maar als je lid wordt, moet je dat voor de rest van je leven worden. Je moet je toewijden en trouw zijn.' Ik liet me op zestienjarige leeftijd dopen.

Na het voortgezet onderwijs zat ik in het leger. Ik kreeg een kans om een gesprek te hebben met ouderling Harold B. Lee, die toen apostel was en die later president van de kerk werd. Dat was een bijzondere gelegenheid voor me. Een uur lang gaf hij mij de raad om op zending te gaan, naar het huis van de Heer te gaan, en de leiders van de kerk te steunen. Dat advies geldt voor elk lid van de kerk.

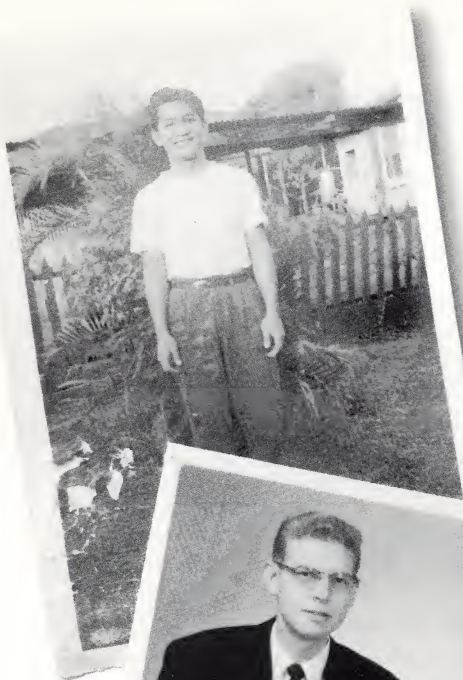
Ik ben nooit het advies van ouderling Lee vergeten. Ik ging met verlof naar Salt Lake City (Utah) en ging naar de Salt Lake-tempel. Toen ik was afgezwaaid en naar de universiteit ging, ben ik voor een zending gaan sparen. Tijdens mijn zending kon ik als eerste in het werkgebied Okinawa zendingswerk doen, het gebied waar mijn vader vandaan kwam. Later heb ik als president van de Tokio-tempel de

Linksboven: Ouderling Shimabukuro en zuster Haruko Asato tijdens een zendelingenles in juli 1956. Boven: Met echtgenote, Amy, en dochter, Phyllis, rond 1962.

geweldige zegening genoten veel Japanse heiligen hun tempelbegiftiging te zien ontvangen. Het zien van de vreugde op het gezicht van hen die verzegeld werden, was een grote zegening.

Jongens en meisjes, bereid je erop voor naar het huis van de Heer te gaan. Naar de tempel gaan zal het beste zijn dat je in dit leven zult bereiken. In de tempel kun je de aanwezigheid van de Heer voelen en kun je te weten komen dat Hij werkelijk bestaat. Je kunt aan het altaar

Linksboven: Sam (16) in Honolulu (Hawaii).

Boven: Met ouderling William Simmons tijdens een doopdienst in 1957.

Links: Op 29-jarige leeftijd met ouderling LeRoy Anderson in Okinawa.

knielen en heilige verbonden sluiten. De Heer zal zich altijd aan zijn deel van die verbonden houden. En als jij je aan jouw deel ervan houdt, zul je de grootste van alle gaven ontvangen: het eeuwige leven en de verhoging.

Je kunt nu al beginnen om je daar geestelijk, mentaal en fysiek op voor te bereiden, door de geboden te onderhouden, naar lichaam en geest rein te zijn, en door trouw te zijn aan onze Hemelse Vader. Als je die dingen doet, zul je naar de heilige verbonden van de tempel geleid

worden. Dan zul je vrede en vreugde hebben, ongeacht welke beproevingen en tegenspoed er op je pad komen.

Je kunt ook leren om je familiegeschiedenis uit te zoeken, zodat je voorouders diezelfde tempelzegeningen kunnen ontvangen. Eens zullen we kennis met ze maken en weten dat ze onze familieleden zijn. Alle mensen van de wereld zullen eens dezelfde gelegenheid krijgen. De Heer heeft veel mooie zegeningen voor ons klaarliggen, maar we moeten er wel gebruik van maken. □

ONDERHOUD DE GEBODEN

Judy Edwards

'Gezegend is hij, die Mijn geboden onderhoud' (Leer en Verbonden 58:2).

*Houd de geboden. Houd de geboden,
dat is veilig, geeft vrede en rust.
Hij zendt dan zegen. Hij zendt dan zegen.
Profeten zeggen: Houd de geboden,
dat geeft vrede en rust.*

(Uit een jeugdwerkpresentatie ter gelegenheid van het honderdvijftigjarig bestaan van de kerk.)

In juli 1972 werd Harold B. Lee de elfde president van de kerk. Een uur nadat dit was bekendgemaakt, sprak hij met verslaggevers van kranten en tv. Een van hen vroeg of hij een boodschap voor de leden van de kerk had.

President Lee zei: 'De veiligheid van de kerk ligt in leden die de geboden onderhouden. Er is niets belangrijkers dat ik zou kunnen zeggen. Naarmate ze de geboden onderhouden, zullen ze zegeningen ontvangen.'

Barbara A. McConochie, een lid van de kerk, was zo onder de indruk van die woorden, dat ze het bovenstaande jeugdwerkliedje 'Houd de geboden' schreef. Uit de tekst leren we dat we door het onderhouden van de geboden twee zegeningen krijgen: 'dat geeft vrede en rust'.

Zuster McConochie zegt: 'De geboden onderhouden is het anker dat ons veilig houdt in de storm. Ware vrede krijgt iedere persoon, ieder gezin en ieder volk alleen naarmate we leren de wetten van onze Hemelse Vader te gehoorzamen.'

Een anker is een zwaar voorwerp dat zeelui gebruiken voor hun schip op de oceaan. Ze laten het anker aan een ketting zakken naar de bodem van de oceaan, en daardoor drijft het schip niet weg. Zelfs in een storm, wanneer de wind en de golven tegen het schip beuken, houdt het anker het schip op de juiste plek.

Wanneer wij de geboden gebruiken om veilig te blijven, zijn we net als zeelui die een anker laten zakken. Net als een anker houden de geboden ons veilig en op de juiste plek. Zelfs wanneer we ons heen en weer geslingerd voelen door de verleidingen of de onvriendelijke woorden of

daden van andere mensen, kunnen de geboden ons helpen veilig en stabiel te blijven. Als we de geboden onderhouden, weten we in ons hart dat we het goede doen en dat er uiteindelijk iets goeds van zal komen. Daarin ligt vrede en rust.

Instructies

Kleur het plaatje van elk gebod dat je onderhoudt. Teken, kleur en benoem in een lege luchtbel andere geboden die je onderhoudt (elke dag bidden, naar de kerk gaan, tiende betalen, je naaste liefhebben, de profeet volgen, het woord van wijsheid onderhouden, andere mensen vergeven enzovoort).

Ideeën voor de participatieperiode

1. *Maak kopieën van blz. 9, laat de kinderen in minstens één lege luchtbel een plaatje tekenen, en bespreek dan hoe de andere geboden die ze hebben gekozen om te tekenen te helpen om vrede te krijgen. Laat ze hun afgekleurde plaatje toevoegen aan hun vredesboek (zie 'Participatieperiode', Idee 3, De Kinderster, februari 1994, blz. 10).*

2. *Vergelijk het onderhouden van de geboden met het gehoorzamen van de signalen van een verkeersagent, of van verkeersborden. Maak verkeersborden van papier, of vraag een leidster om een verkeersagente te spelen. Deel de kinderen op in groepen en laat hen door de kamer lopen wanneer ze daar de juiste signalen voor krijgen. Wijs hen erop dat er geen botsingen voorkomen wanneer ze luisteren. Ze zijn veilig en hebben vrede wanneer ze zich eraan houden, net als wanneer ze de geboden onderhouden.*

3. *Vraag een kind of een volwassene om te vertellen hoe ze eens met vrede gezegd zijn door een of meer geboden te onderhouden.*

4. *Laat de kinderen allemaal een 'Houd de geboden'-ketting van papier maken om thuis op te hangen. Er zou een nieuwe schakel aan toegevoegd kunnen worden iedere keer dat ze zich aan een gebod hebben gehouden. De ketens kunnen voor de jongere kinderen van plaatjes voorzien worden, en voor de oudere van schrijftuurplaatsen. □*

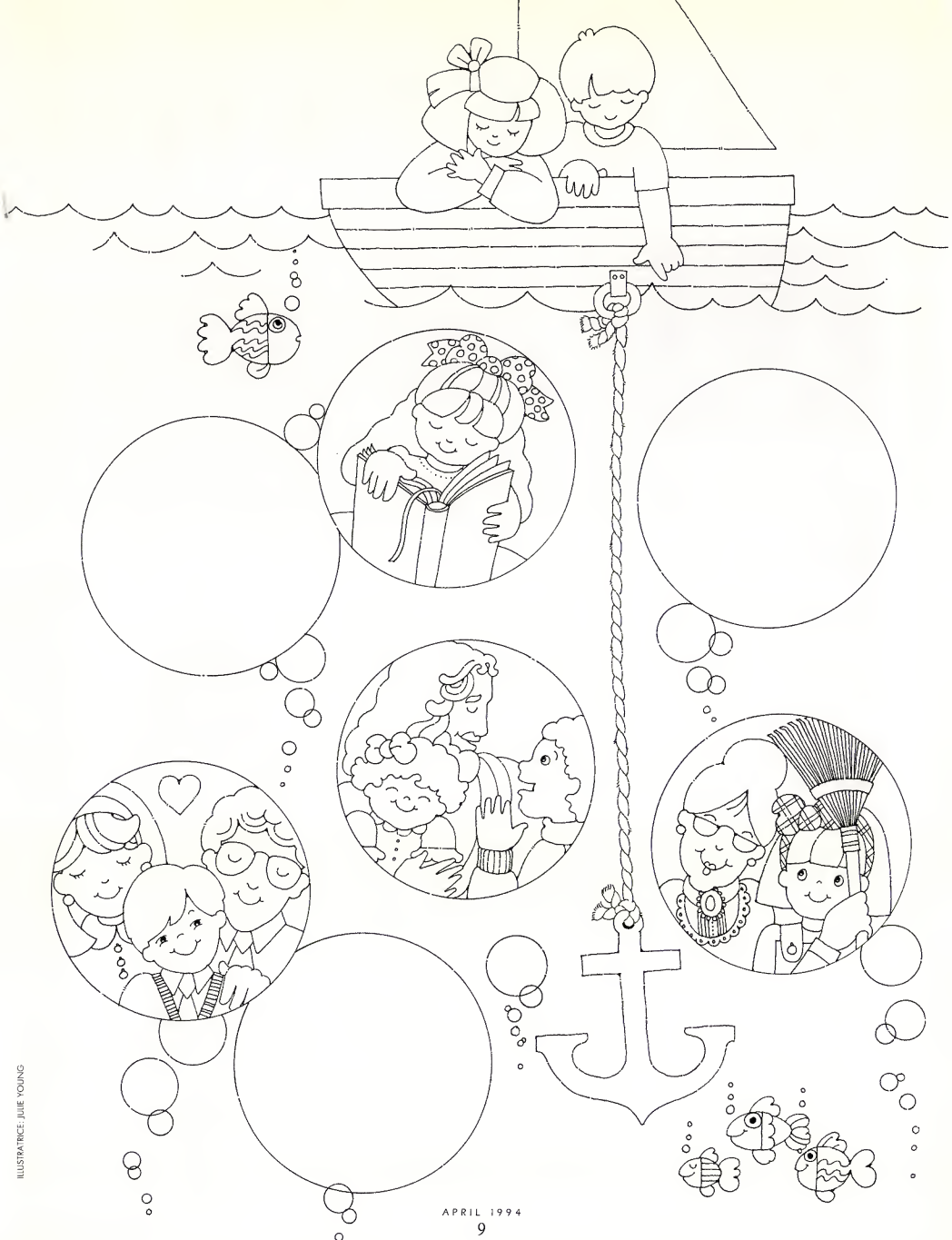
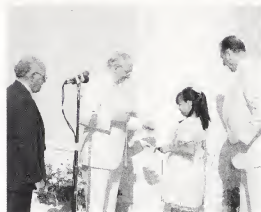

ILLUSTRATION: JULIE YOUNG

GROETEN U

Bovenaan: de San Diego-tempel.
Daaronder: Susana Elisabeth Cardenas Vargas helpt president Hinckley en president Monson tijdens de inwijding van de hoeksteen aan te strijken.
Rechts: Mexicaanse kinderen tonen het kleeft dat zij gemaakt hebben voor de plechtigheid van de hoeksteenlegging van de tempel.

Toen er plannen gemaakt werden voor de inwijding van de San Diego-tempel, wilden de Mexicaanse kinderen die tot dat tempeldistrict behoorden aan de viering deelnemen en hun liefde voor het huis van de Heer tonen. De grote vraag was: hoe?

Het comité belast met de voorbereidingen op de inwijding van de tempel kwam met twee ideeën om de kinderen te helpen begrijpen dat die tempel ook van hen was: een poster en een vloerkleed. De jeugdwerk-kinderen kregen een prachtige poster van de San Diego-tempel. Onder de poster schreven de kinderen de doelen die ze gesteld hadden om zich op de inwijding voor te bereiden. Angela Pedroza van Ensenada (Mexico) schreef enthousiast haar doelen op: dagelijks persoonlijk gebed, in het Boek van Mormon lezen, respect hebben voor haar ouders, en vrienden meenemen om hen de tempel te laten zien. Door die doelen op de poster te schrijven, werden Angela en veel andere kinderen regelmatig herinnerd aan het belang van de tempel en aan wat zij konden doen om zich voor te bereiden om naar het huis des Heren te gaan.

Ook hadden de kinderen de gelegenheid om een vloerkleed te maken dat tijdens de plechtigheid ter gelegenheid van de hoeksteenlegging gebruikt zou worden. Eerst deden ze mee aan een tekenwedstrijd voor het ontwerp van het kleeft. Aan de hand van de winnende tekeningen werd een mooi kleeft met zes kleurrijke panelen gemaakt. Ieder kind mocht op zijn of

haar beurt een stuk van het kleeft stikken. Toen hun handwerk klaar was, werd het tijdens de plechtigheid van de hoeksteenlegging in de tempel tentoongesteld.

Veel kinderen konden de plechtigheid in San Diego bijwonen. Susana Elisabeth Cardenas Vargas werd uitgekozen in naam van de Mexicaanse heiligen tijdens de dienst de voegen van de hoeksteen met mortel aan te strijken.

De zesjarige Abrahán Ruelas uit Mexicali (Mexico) was een van de

UIT MEXICO

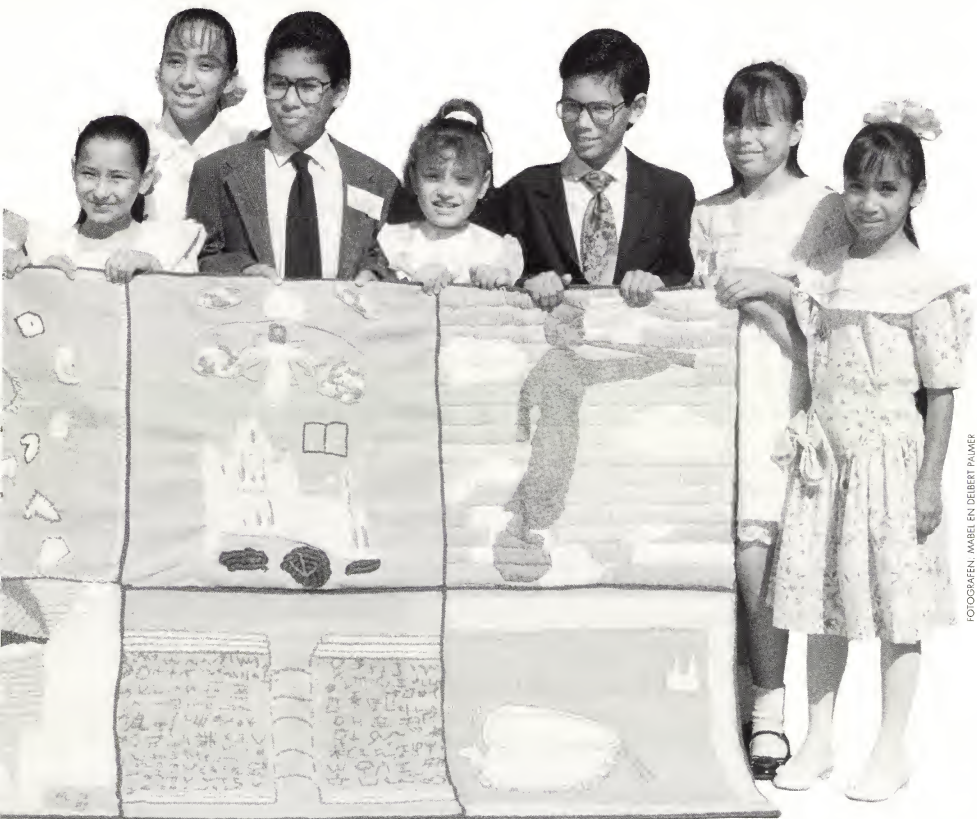
kinderen die de plechtigheid bijwoonde. Toen hij het beeld van de engel Moroni op de tempel zag staan, herkende hij dat als het onderdeel van het kleed dat hij had helpen naaien. 'Ik dacht dat de tempel in de hemel was en ik ook,' zei Abraham. Toen de algemene autoriteiten het kleed in ontvangst namen, 'was ik erg blij en trots en begon ik te huilen.' De kinderen

waren erg opgetogen dat de algemene autoriteiten op hun vloerkleed stonden gedurende de plechtigheid.

De elfjarige zus van Abraham, Carolina Ruelas, had meegeholpen om het deel van het kleed te naaien dat de bal voorstelt waarop de engel Moroni staat. Zij kijkt ernaar uit om naar de tempel terug te keren, er doop voor de doden te verrichten, er een

tempelhuwelijk te sluiten – en het kleed, dat daar wordt tentoongesteld, te bezichtigen.

De kinderen zullen nooit vergeten dat zij een kleed gemaakt hebben voor de inwijding van de San Diego-tempel. Dat kleed is op het ogenblik te zien in de kinderkamer van de tempel, waar velen hun liefdevolle werk zullen bewonderen. □

FOTOGRAFEN: MABEL EN DEBBERT PALMER

DE PAASBOODSCHAP VAN PETER

Gayle Ellis

De voorbereidingen op Pasen waren in volle gang! Groep vijf, waarvan Peter deel uitmaakte, was volop bezig met het paasfeest, het jeugdwerk zou samen met het wijkkoor zingen in de paasdienst en zijn moeder had het ook heel druk, want er zouden met Pasen nogal wat familieleden langskomen. Al zijn vrienden keken vol verwachting uit naar de paasvakantie.

Maar Peter had het moeilijk. Al die drukte hoefde van hem niet, het lekkers en de bezoekers ten spijt, want opa Jansen was erg ziek. Hij was zo ziek dat moeder en vader tegen Peter en zijn broers en zus gezegd hadden dat opa Jansen spoedig zou terugkeren naar zijn Hemelse Vader.

Volgens Peter was er een vreselijke vergissing in het spel! De dokters wisten lang niet altijd alles. Opa Jansen was sterk en goed, en iedereen hield van hem. Het kon gewoon niet dat hij zou sterven!

Peter bad en bad. 'Neem opa Jansen alstublieft niet bij U, Hemelse Vader', smeekte hij. Hij wist wel dat hij 'Uw wil geschiede' moest zeggen, maar dat was te moeilijk om te zeggen. *Als ik dat hardop zeg, is het net alsof ik hem opgeef*, dacht Peter.

Peter dacht eraan hoe eenzaam het zonder opa zou zijn en hoe moeilijk het voor oma zou zijn zonder opa aan haar zijde. Hij wist dat iedereen in de familie hun geweldige opa Jansen zou missen. En soms als Peter met zijn vriendjes aan het spelen en lachen was, hield hij plotsklaps op om zich verwonderd af te vragen hoe hij kon spelen, lachen en grapjes maken terwijl opa zo ziek was.

Die week vertelde Peters oudere broer, Mark, tijdens de gezinsavond het verhaal van de dood van de Heiland en de blijdschap van Maria Magdalena toen ze wist dat Hij was herrezen. Hoewel de dood familieleden van elkaar scheidt, legde Mark daarna uit, zullen ze dankzij Jezus op een dag

weer herenigd worden. Hij had het ook nog over het belang van tempelbezoek en het ontvangen van de zegeningen van de tempel. Aan het einde van zijn les zei hij dat alle mensen, hoewel ze sterven, hun liefde en genegenheid meenemen, en dat opa nog altijd evenveel van ieder familielid zou houden als voorheen, ook al waren ze niet bij elkaar. Familieleden blijven familieleden en opa's blijven opa's!

Na die les voelde Peter zich al een stuk beter over opa's toestand. Maar toen begon hij zich af te vragen of het voor opa niet pijnlijk zou zijn wanneer zijn geest zijn zieke lichaam zou verlaten. Opa leed al zoveel dat Peter die gedachte niet kon verdragen. Moeder stelde voor dat Peter met opa erover zou spreken. Ze zei dat opa al heel dicht bij de Hemelse Vader stond en dat hij Peter wel zou willen uitleggen hoe hij zich voelde.

En inderdaad, toen Peter opa over zijn probleem vertelde, antwoordde die: 'Peter, jongen, herinner jij je nog die dag vorig jaar toen je met mij naar de dierentuin bent gegaan?'

'Ja, we bleven zo lang en hadden het zo fijn dat ik op de terugweg in de auto in slaap ben gevallen.'

'Inderdaad. En toen we thuiskwamen, wist jij niet dat ik je heel zachtjes uit de auto genomen heb en je in je bedje gestopt heb. De volgende ochtend was je verbaasd toen je zag waar je was, omdat je wist dat je je niet op dezelfde plaats bevond als waar je in slaap gevallen was. Je wist niet hoe je daar was terechtgekomen, alleen dat iemand die veel van je hield je daar gebracht had. Nou, ik denk dat het ongeveer zo zal gaan. Misschien val ik wel in slaap, en als ik wakker word, zal mijn geest zich ergens anders bevinden. Ik zal geen pijn meer hebben of mij ongemakkelijk voelen, maar weten dat iemand die van mij houdt mij daar gebracht heeft.'

Toen hij tijdens hun gesprek opa's arm om zich heengelslagen voelde, besepte Peter dat opa niet bang was. En toen Peter de deur van opa's kamer achter zich sloot, voelde hij een soort eerbiedige opwinding voor de eeuwige dingen die opa zou gaan meemaken.

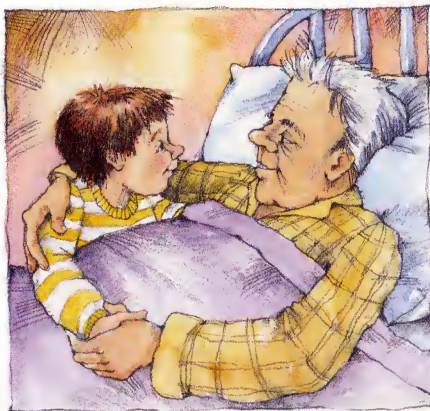
De zondag daarop was het Pasen. Peter luisterde aandachtig naar alles wat in de avondmaalsdienst gezegd werd. Het gebed van Jezus dat 'Uw wil geschiede', het kruis, de doornen, het graf, en de blijdschap van Maria Magdalena – het kreeg allemaal meer betekenis voor hem die dag.

Jezus had alles verdragen omdat Hij zoveel hield van Peter, opa Jansen en van iedereen in de wereld. Als Jezus

in Getsemane geen verzoening gedaan had en voor alle kinderen van God gestorven was, zou er helemaal geen hoop zijn om opa Jansen na de dood nog ooit weer te zien. Maar Jezus zorgde ervoor dat ieder klein kind en iedere opa de hoop kunnen koesteren ooit opnieuw verenigd te worden.

Toen Peter naar de eerste regel van het avondmaalslied 'God had ons lief en zond zijn Zoon'* luisterde, welder vreugde op in zijn hart. *Daar gaat het om!*, dacht hij. *Dat is de blijde boodschap van Pasen!* □

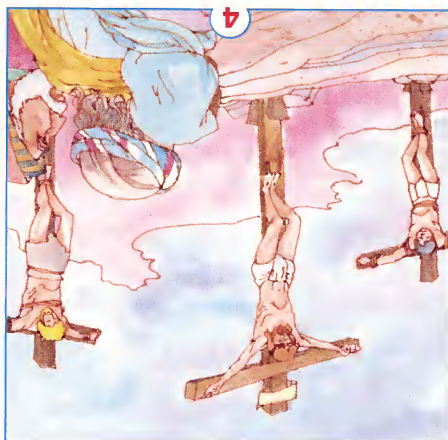
* *Lofzang 125*

AVONDMAALSBOEK

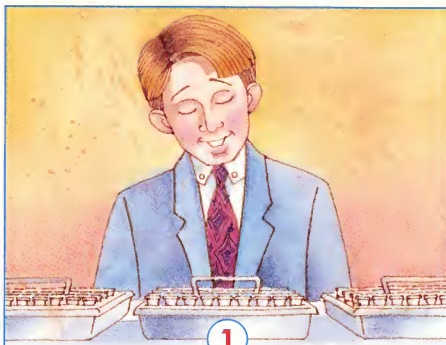
Christine Branch

INSTRUCTIES: Haal deze bladzijde voorzichtig uit het tijdschrift. Knip die daarna af langs de buitenste zwarte lijn. (Je zou het blad met plakplastic kunnen verstevigen.)
Vouw het blad eerst langs de stippellijn met bladzijde 1 aan de buitenkant, en daarna nog eens middendoor zodat bladzijde 1 bovenop komt te liggen. Knip de bladen langs de stippellijn los.
Open het boekje in het midden en doe er op de vouw twee nietjes in.

HET AVONDMAAL

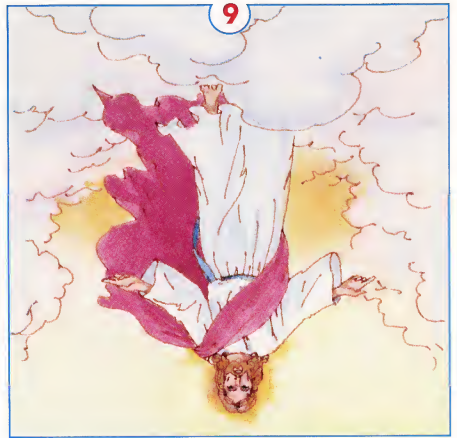
'En indien gij Mijner altijd indachtig zijt,
zult gij Mijn Geest met u hebben' (3 Nephi 18:11).

ILLUSTRATOR: ROBYN S. OFFICER

Op de omslag:

Schilderij van Nancy Seamons Crookston.

Het werk gaat voort

De kerk heeft het schriftuurlijke gebod 'Gaaf dan henen, maakt al de volken tot mijn discipelen en doopt hen in de naam van des Vaders en des Zoons en des Heiligen

Geestes' (Matteüs 28:19) altijd serieus genomen. In de afgelopen 163 jaar is er veel vooruitgang gemaakt. Hoewel die vooruitgang indrukwekkend lijkt, moet men niet vergeten dat de kerk wereldwijd maar klein is. In veel van de zwart ingekleurde landen zijn maar een paar gemeenten. Niettemin vindt het werk voortgang.

1860

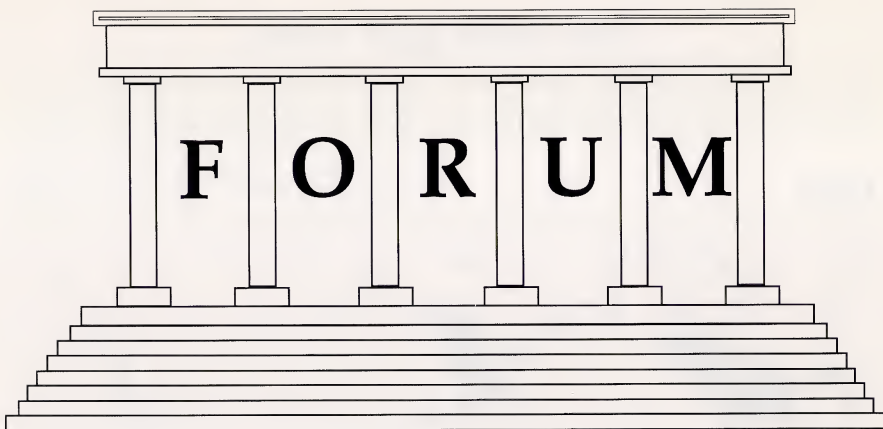

1993

---

forum (Lat.), o., 1. (oorspr.) markt, plein te Rome, m.n. dat tussen Kapitoel en Palatijn waar het volk samenkwam om de publieke zaken te bespreken, recht te doen enz.; vand. oneig, voor openbare gerechtsplaats: *iets brengen voor het forum der publieke opinie*, het in openbaar bespreken; - (rechtst.) *het forum van de eiser*, het bevoegde gerecht, de bevoegde rechter; - 2. (-s), bijeenkomst waarop een of meer deskundigen c.q. kunstenaars een inleiding houden over een bep. onderwerp en daarna daarover in discussie treden met het publiek; - ook voor de groep deskundigen zelf; *de vraag wordt aan het forum voorgelegd*; - avond, m. (-en); -bijeenkomst, v. (-en); -discussie, v. (-s); -gesprek, o. (-ken); -lid, o. (...leden).

Hoe u uw kinderen het belang van verbonden kunt onderwijzen

- * Leer kinderen dat verbonden beloften zijn. Kinderen leren hoe zij hun verbonden kunnen eren kan vergeleken worden met hun leren hun beloften aan anderen na te komen. Van jongs af aan behoort hun eerlijkheid en integriteit geleerd te worden. Hopelijk zal de nadruk op die eigenschappen ertoe leiden dat zij die lijn doortrekken tot het eren van hun verbonden. Eerlijkheid en integriteit bijbrengen is een dagelijkse bezigheid.
- * Help kinderen inzien dat de Heer ons liefheeft en ons wil zegenen naarmate wij onze verbonden eren. Leer kinderen dat de Heer altijd een rol speelt in verbonden. Leer hun dat Hij zijn deel van de belofte zal nakomen als zij hun deel nakomen.
- * Wees een voorbeeld. Kinderen leren het meest over verbonden eren van het voorbeeld van hun ouders. Hopelijk zijn wij, ouders, in het dagelijks leven eerlijk en integer.
- * Geef op de gezinsavond lessen over verbonden eren. Geef een les over de tempel. Geef een les over de doopverbonden.
- * Studeer dagelijks als gezin in de Schriften en houd elke dag gezinsgebed. De kinderen zullen in de Schriften voorbeelden lezen van mensen die wel of niet hun verbonden eerden en wat daar de gevolgen van waren. Uit gebed vloeit liefde voor de Heer voort en het verlangen verbonden te eren. Als gezin dingen doen helpt altijd bij elk aspect van het evangelie.

— Deanne Sabey, Kent (Washington)

Mijn ouders hebben jarenlang in de tempel gewerkt. Daardoor ben ik opgegroeid met hun verhalen over hun liefde voor het evangelie en hun tempelverbonden. Nu ik volwassen ben en zelf kinderen heb, ben ik erachter gekomen dat mijn ouders grote invloed hebben gehad op mijn wijze van verbonden eren, maar ook dat ze grote invloed hebben op mijn kinderen. Mijn ouders hebben mij altijd geleerd dat we gehoorzaam aan onze Hemelse Vader behoren te zijn en de geboden behoren te onderhouden, zodat we die heilige zaken waardig zijn en de zegeningen ontvangen.

Wanneer mijn ouders ons opzochten toen de kinderen nog thuis woonden, kwam het gesprek altijd op hun ervaringen in en gevoelens over de tempel. Hoewel mijn kinderen veel bezigheden buitenshuis hadden, bleven ze altijd thuis om bij die gesprekken te kunnen zijn, omdat hun grootouders heel veel voor hen betekenden. En zij leerden uit die gesprekken het belang van het naleven van hun eigen verbonden.

— LaRae Ball, Montevieu (Idaho)

De waardevolle lessen die ik als jong meisje geleerd heb, zijn mij nu nog van nut bij het naleven van mijn verbonden. Toen ik jong was, leerde ik dat je je aan beloften dient te houden. Ik leerde de verbonden na te leven door wat mijn ouders mij leerden en wat ik in het jeugdwerk leerde.

Die lessen zijn mij altijd bijgebleven, getuige een ervaring die ik had toen ik werkzaam was als jeugdwerkpresident van de Wijk Los Gatos (Californië). Ik was herstellende van een spoedoperatie. In dezelfde tijd kreeg mijn echtgenoot problemen met zijn gezichtsvermogen, waarvoor hij een oogarts bezocht. Er waren een paar tests nodig voordat een volledige diagnose kon worden gesteld.

Ik bad en vastte, en beloofde de Heer dat ik toegewijder zou dienen als Hij ons gezin in deze situatie zou helpen. De uitslag van de tests was negatief. Toen had ik de volgende gedachte: Alles is in orde. Hoef ik mij nu nog wel aan mijn belofte te houden? Maar toen was er die onmiskenbare ingeving: 'Je hebt een verbond met de Heer gesloten. Hij heeft zich aan zijn deel van het verbond gehouden. Moet jij nu niet hetzelfde doen?' Ik heb veel zegeningen ontvangen door mij aan mijn belofte aan de Heer te houden.

— Dorene Salmond, Los Gatos (Californië)

1 *Leer hun wat verbonden inhouden.*

2 *Leer hun dat God zich aan zijn beloften houdt als zij zich aan hun beloften houden.*

3 *Geef het goede voorbeeld; leef getrouw uw verbonden na.*

4 *Leer, bestudeer de Schriften en bid als gezin.*

Het is belangrijk om kinderen een goed voorbeeld voor te houden, zoals Jezus ons voorbeeld is. Kinderen zullen zeker het belang van verbonden gaan begrijpen als wij de verbonden ertoe die wij gesloten hebben, en als we onze kinderen laten zien dat we het voorbeeld van Jezus navolgen.

Ik herinner me hoe mijn tante een groot voorbeeld voor mij is geweest. Ik zal nooit de liefde vergeten die zij had voor de Heiland en haar verbonden met Hem. Mijn tante stierf voor ik zestien was, maar haar voorbeeld is altijd bij mij gebleven. Natuurlijk zullen onze kinderen leren hoe belangrijk verbonden zijn als wij hen daarin het goede voorbeeld geven.

— Fenessa Little, Clinton (Iowa).

Wij behoren hun het goede voorbeeld te geven. De sleutels zijn: communicatie en consequentheid.

Nadat een kind gedoopt is, moeten we het voortdurend onderwijzen en eraan herinneren waarom zij van het avondmaal nemen en wat het betekent hun deel van dat verbond na te komen. Als zij het verbond begrijpen en nakomen, dat zij bij hun doop sluiten en bij het avondmaal hernieuwen, zijn zij klaar om hun tempelverbonden te sluiten en die na te leven.

De belangrijkste sleutel is hun dit te onderwijzen als ze nog jong zijn.

— Virginia Plowman, Kemmerer (Wyoming)

Schrijf ons als u goede ervaringen met een van de onderstaande onderwerpen hebt.

Juni: Hoe u het Boek van Mormon kunt inpas-
sen in uw dagelijkse schriftstudie.

Augustus: Hoe u gemoedsrust kunt voelen als
iemand om wie u geeft is afgedwaald.

September: Hoe u een getuigenis kunt krij-
gen en houden.

*Stuur uw bijdrage naar het Kerkelijk Vertaal-
bureau, postbus 224, 3430 AE NIEUWEGEIN,
telefax 03402-45883. De redactie behoudt zich
het recht voor de bijdragen te redigeren en in te
korten; ze worden niet teruggestuurd. De ge-
bruikte bijdragen moeten niet gezien worden
als officiële kerkleer. Ze moeten steeds zes we-
ken voor de verschijningsdatum in ons bezit
zijn.*

(-Bekendmaking-)

Domein Brunehaut voor scoutgroepen en JV-kampen

Door een aantal leden in het District Antwerpen, dat zich heeft verenigd in een VZW (vereniging zonder winstoogmerk), is in Hargimont (in de buurt van Marche-en-Famenne) een stuk 'groene zone' van 1,7 hectare aangekocht. Dit terrein, domein Brunehaut, is door zijn ligging bijzonder geschikt om als kampeerplaats te worden gebruikt. Domein Brunehaut is omgeven door groen en ligt aan de rivier de Wamme. Op het terrein zijn toiletten en een gedeeltelijk gerenoveerde schuur aanwezig.

De kampeerplaats is alleen bestemd voor leden van de kerk. Per groep betaalt u een basisbedrag van BEF 500,00 (NLG 27,00) en BEF 25,00 (NLG 1,30) per persoon per dag. Een gezin betaalt een basisbedrag van BEF 150,00 (NLG 8,00). Uiteraard zijn aan het verblijf op Brunehaut een aantal regels verbonden. Zo is men verplicht te reserveren vóór men van het terrein gebruik kan maken. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met broeder André Sprockeels, Louis Huybrechtsstraat 33, B-2150 Borsbeek (tel. 00/32/(0)3/3 22.78.10).

Bedankt

Geliefde broeders en zusters,

Daar ik vele reacties heb ontvangen, wil ik u langs deze weg nog eens hartelijk danken voor alle bemoediging, beterschapswensen en gebeden voor mijn spoedig herstel. Ik ben nu thuis, ga goed vooruit en zal weer helemaal beter worden.

Jack van Oudheusden
Regionaal vertegenwoordiger

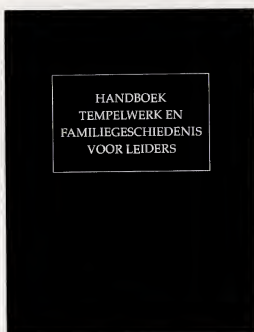
(-Bekendmaking-)

Regionale conferentie in Ahoy

Op zaterdag en zondag 17 en 18 september zal in de Ahoy-hallen in Rotterdam een regionale conferentie worden gehouden. Meer informatie volgt.

Nieuw handboek

Handboek tempelwerk en familiegeschiedenis voor leiders. Catalogusnummer: 34549 120.
Prijs: NLG 2,10/BEF 40,00.

Dit handboek vervangt *Tempelverordeningen voor onze voorouders* en *Instructies voor priesterschapsleiders: tempelwerk en familiegeschiedenis*.

Het handboek verschaft de priesterschapsleiders fundamentele richtlijnen voor het tempel- en familiehistorisch werk in de wijk en de ring.

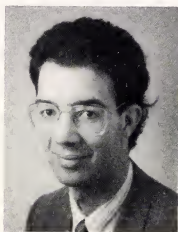
Nieuwe leiders

Arnhem

Bisschop: Willem Methorst
Hij volgt Cor van Drogen op.
Van beroep: calculator projectbegeleider
1e raadgever: Jan Gieling
2e raadgever: Richard Taselaar

Amsterdam

Bisschop: Herman de Bruijn
Hij volgt Cees de Bruijn op.
Van beroep: bankemployé
1e raadgever: Gerard Zonneveld
2e raadgever: Max Owusu-Sechere

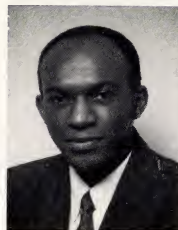
Nieuwe zendingen

Naam: Annick Debaene
Unit: Antwerpen 2
Zendingsgebied: Zürich (werkzaam in Albanië)
Aanvang zending: 4 november 1993

Naam: Cathalina Teske
Unit: Leiden
Zendingsgebied: Frankfurt-tempel
Aanvang zending: 3 februari 1994

Naam: Henry Eersteling
Unit: Utrecht
Zendingsgebied: Antwerpen
Aanvang zending: 23 maart 1994

WELD ZENDINGS

Nederland

Geert De Vylder Zendinggebied Amsterdam, Noordse Bosje 16, NL-1211 BG Hilversum

Griekenland

Annelies Uijterlinde Zendinggebied Athene, Papadiamanti Straat 4, Paleo Psychiko 15452, Athene, Griekenland

Peter Degreyt Zendinggebied Athene, Papadiamanti Straat 4, Paleo Psychiko 15452, Athene, Griekenland

Duitsland

Koos Bogaerts Deutschland-Mission Hamburg, Rugenbarg 7A, 22549 Hamburg, Duitsland

Anton en Annie van Dam Talstrasse 64, 61381 Friedrichsdorf, Duitsland

Antje Pen-Kerkhoven Talstrasse 10, 61381 Friedrichsdorf, Duitsland

Cees en Sigrid van der Put Talstrasse 64, 61381 Friedrichsdorf, Duitsland

Cathalina Teske Talstrasse 10, 61381 Friedrichsdorf, Duitsland

Canada

Dennis van der Put Canada Halifax Mission, 202 Brownlow Ave., Unit F, Dartmouth, Nova Scotia, B3B1T5, Canada

Robin Muurling Mission Canadienne de Montréal, 1320 Boulevard Graham, Suite 310, Ville Mont-Royal, Québec, H3P3C8, Canada

Groot-Brittannië

Jos den Brouwer England Leeds Mission, Technocentre, Station Road, Horsforth, Leeds, Yorkshire, LS18 5BJ, Engeland

Peter Degryt England London South Mission, 484 London Road, Mitcham, Surrey, CR4 4ED, Engeland

Patrick Flanegin England Birmingham Mission, 185 Penslane, Walmley, Sutton Coldfield, D76 8JU, Engeland

Sylvain Gfeller England Manchester Mission, Paul House, Stockport Road, Timperley, Altrincham, Cheshire, WA15 7UP, Engeland

Richard Heil England Manchester Mission, Paul House, Stockport Road, Timperley, Altrincham, Cheshire, WA15 7UP, Engeland

Steven Hermans England London South Mission, 484 London Road, Mitcham, Surrey, CR4 4ED, Engeland

Nicole Kuurstra England Leeds Mission, Technocentre, Station Road, Horsforth, Leeds, Yorkshire, LS18 5BJ, Engeland

Sven Liegeois England London Mission, 64-68 Exhibition Road, London, SW7 2PA, Engeland

Peter Mesotten England Manchester Mission, Paul House, Stockport Road, Timperley, Altrincham, Cheshire, WA15 7UP, Engeland

Emilio Nicoli England Manchester Mission, Paul House, Stockport Road, Timperley, Altrincham, Cheshire, WA15 7UP, Engeland

Pepijn Pillier England Bristol Mission, Southfield House, 2 Southfield Road, Westbury-on-Trym, Bristol, BS9 3BH, Engeland

Jurgen Reimer England London South Mission, 484 London Road, Mitcham, Surrey, CR4 4ED, Engeland

België

Christiaan Plug Zendinggebied Antwerpen, Appelmanstraat 24, B-2018 Antwerpen

Leo Fuenzalida Zendinggebied Brussel, Blvd Brand Whitlock 87, B-1200 Brussel

Henry Eersteling Zendinggebied Antwerpen, Appelmanstraat 24, B-2018 Antwerpen

Verenigde Staten

David Broekman Colorado Denver South Mission, P.O. Box 2674, Littleton, Colorado 81201, USA

Ramon van Damme Utah Provo Mission, 2500 North University Avenue, Suite 100, Provo, Utah 84604, USA

Bert Keuter Indiana Indianapolis Mission, P.O. Box 495, Carmel, Indiana 46032, USA

Eelco Scheltinga Carlsbad California Mission, 785 Grand Ave. # 204, Carlsbad, California 92679, USA

Daniël de Kock Connecticut Hartford Mission, P.O. Box 378, Bloomfield, Connecticut 06002, USA

Arjen Koens Arizona Tempe Mission, P.O. Box 27056, Tempe, Arizona 85282, USA

Judith van Vliet Temple Square, 50 West North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, USA

Rusland

Bubi en Ans Oppermann Russia Moscow Mission, Chistoprudnyj bulvar d.2, kv.19, 10100 Moskovo, Rusland.

Indonesië

Cornelis en Suze van Geenen Singapore Mission, 253 Bukit Timah Road, Singapore 1025

Albanië

Annick Debaene Zendinggebied Zürich, Postadres: Rruga Thanas Ziko 68, Tirana, Albanië.

DE HEILAND GEDENKEN DOOR HET AVONDMAAL

Terwijl de priesters en schriftgeleerden zijn dood beraamden, vergaderde Jezus zijn discipelen een laatste keer. Getsemane – en daarna Golgota – waren nog slechts uren verwijderd. Al gauw zouden zijn volgelingen achterblijven in een wereld die vijandig tegenover hun geloof stond. Zij zouden geconfronteerd worden met het probleem dat geloof te behouden zonder zijn dagelijkse versterkende aanwezigheid. Naarmate de jaren verstrekten, zouden ze moeten onthouden dat de Heiland zijn leven voor hen had gegeven. Ze zouden zich de geboden van de Heer moeten herinneren en ze moeten onderhouden zodat ze voor eeuwig bij Hem konden wonen.

De Heer verstrekke de aanwezigen bij het laatste avondmaal, en allen die zich later zijn discipelen zouden noemen, een gave. Die gave is het avondmaal, een wekelijkse herinnering aan de leringen en het zoenoffer van de Heiland. Daardoor kunnen wij in deze eenzame tijd, waarin Hij zelf niet bij ons op aarde is, de Geest van de Heer bij ons hebben.

WIJ KUNNEN ALTIJD ZIJN GEEST BIJ ONS HEBBEN

Het brood en het water herinneren ons aan het vlees en bloed van de Heiland, dat Hij offerde om verzoening te brengen voor onze zonden. Door van die symbolen te eten en te drinken, worden wij uitgenodigd om te denken

ILLUSTRATRICE: IONNIE CLARKE

aan zijn liefde en lijden voor ons. Wij krijgen de gelegenheid om de heilige beloften te hernieuwen die bij de doop gedaan zijn. Wij kunnen ons er opnieuw toe verbinden de naam van Christus op ons te nemen en die naam te eren door ons met Hem, zijn naam, zijn kerk, en zijn leringen te identificeren, en door zijn evangelie na te leven.

Naarmate wij zo de Heiland uitnodigen in onze gedachten en in ons hart, kunnen wij de geestelijke reiniging ervaren die wij bij de doop gevoeld hebben. Net als kinderen, die elke nieuwe dag met nieuw enthousiasme begroeten, kunnen wij elke week beginnen zonder de last van onze zonden en fouten. Wij kunnen ook de beloofde zegening ontvangen van het voortdurende gezelschap van de Heilige Geest. Een vrouw die al jarenlang niet naar de kerk was geweest, wilde zich dichter bij de Heiland voelen. Maar pas toen ze terugkeerde naar de kerk en aan het avondmaal deelnam, voelde ze die

vreugde en vrede, en werd de belofte een heerlijke realiteit voor haar.

• *Hoe kunnen wij door het avondmaal beter onze zonden overwinnen en dichter bij de Heer komen?*

WIJ KUNNEN ONS OP HET AVONDMAAL VOORBEREIDEN

Het is belangrijk om ons voor te bereiden op het avondmaal. Dat betekent niet dat we volmaakt moeten zijn alvorens van het avondmaal te nemen, maar we moeten wel al het mogelijke doen om rein in hart en gedrag te zijn. Dat kunnen we doen door ons van onze zonden te bekeren, zodat wij het waardig zijn van het avondmaal te nemen. En wanneer het avondmaal wordt rondgediend, kunnen we aan onze doopverbonden denken, en misschien een tekst lezen, zoals Mosiah 18:8–11. Wanneer wij nadenken over het zoenoffer dat de Heiland voor ons heeft gebracht, kunnen wij naar manieren zoeken om ons te verbeteren en ons hernieuwd toe te wijden aan de dienst aan Hem.

Een jonge moeder leest haar kinderen elke zondag een tekst voor over de Heiland. Zij vertelt hun over een eigenschap die zij zich eigen kunnen maken. Vervolgens moedigt ze de kinderen aan om tijdens het avondmaal na te denken over Jezus en de karaktereigenschap die zij bij zichzelf willen ontwikkelen.

• *Hoe kun je je erop voorbereiden bevruster van het avondmaal te nemen?*

Zonde en leed

Ouderling Dallin H. Oaks

van het Quorum der Twaalf Apostelen

Het verontrust ons dat sommige mensen de zonde erg nonchalant opvatten. Sommige jongelui zeggen: 'Ik doe nu waar ik zin in heb en ik bekeer me later wel even voordat ik op zending ga [of in de tempel verzegeld word], en dan is alles weer in orde.'

Niet alleen jonge mensen hebben een erg nonchalante opvatting over zonde. Wij kennen ook volwassen leden van de kerk die willens en wetens ernstige overtredingen begaan en verwachten zich snel te kunnen bekeren en 'zo goed als nieuw' te worden. Dergelijke mensen willen èn het huidig gemak en plezier van de zonde èn de gevolgen van rechtschapenheid in de toekomst, en wel in die volgorde. Zij willen de ervaring van de zonde èn de vrijstelling van zijn gevolgen.

Het Boek van Mormon beschrijft dergelijke mensen als volgt: 'En er zullen ook velen zijn, die zeggen: Eet, drinkt, en weest vrolijk; vrees nochtans God – Hij zal het bedrijven van een weinig zonde wel rechtvaardigen; liegt dus een weinig, maakt misbruik van iemands vertrouwen, graaft een kuil voor uw naaste; daar steekt geen kwaad in; doet al deze dingen, want morgen sterven wij. En indien het zo zij, dat wij schuldig zijn, zal God ons met weinige slagen slaan, en ten slotte zullen wij zalig worden in het koninkrijk Gods' (2 Nephi 28:8).

De houding en opvatting van dergelijke mensen staat lijnrecht tegenover die van de Heiland, die de zonde nooit heeft ervaren, maar wel door zijn zoenoffer onderworpen werd aan alle leed dat zonde ooit heeft veroorzaakt.

ZONDEN DIE DE VOORUITGANG BELEMMEREN

Om misverstanden te voorkomen, zal ik enkele voorbeelden geven van wat ik met zonde of overtreding bedoel. In de ruimste zin is zonde elk verkeerd gedrag en elke bron van onreinheid. Maar veel van wat zonde is onder deze algemene bepaling, is niet meer dan zandkorrels die geen hindernis vormen op ons pad naar het eeuwige leven. De zonden echter die ik hier bedoel, zijn de ernstige overtredingen, de grote rotsblokken die het pad versperren en alleen door langdurige bekering weggeruimd kunnen worden.

Iemand heeft eens een lijstje bijgehouden van alle misdaden die een krant in Utah in een week meldde. Van dat lijstje schrapte hij alle mis-

daden die niet door een lid van de kerk waren begaan. Hij hield het volgende lijstje zonden over, begaan door heiligen der laatste dagen:

- Fraude
- Verkoop van drugs
- Bedreiging met geweld
- Kidnapping met geweld
- Verkrachting
- Seksueel misbruik van patiënten door hulpverleners

Andere ernstige overtredingen die zelden de pers halen maar uit de verslagen van disciplinaire raden van de kerk afgeleid kunnen worden, zijn: overspel, ontucht, polygamie en avalligheid.

De Heiland had het tegen de Nephieten over het laatste oordeel, waarin Hij 'een snelle Getuige [zal] zijn tegen de tovenaars, en tegen de overspeligen, en tegen de meinedigen, en tegen hen, die de dagloner in zijn loon te kort doen' (3 Nephi 24:5).

Dat zijn slechts enkele voorbeelden van ernstige overtredingen.

GRONDBEGINSELEN

Laten we ter verduidelijking een aantal vertrouwde beginselen door-nemen.

1. Een van de belangrijkste redenen van dit leven is om beproefd te worden. God beproeft ons om te zien of wij zijn geboden zullen onderhouden. (Zie Abraham 3:25.)

2. Daarom noemt Alma dit leven 'een proeftijd, een tijd om zich te beke-ren en God te dienen' (Alma 42:4).

3. Zonde is het schenden van een gebod van God.

4. Bij het laatste oordeel zullen wij

voor God staan en naar onze werken geoordeeld worden. (Zie Alma 11:41; 3 Nephi 26:4; Leer en Verbonden 19:3.)

5. Aan iedere zonde is 'een straf verbonden'. (Alma 42:18; zie ook Alma 3:1-2.)

6. Wie de geboden van God over-treden heeft en zich in dit leven niet bekeerd heeft, zal 'met schande en vreselijke schuld voor de rechterstoel Gods staan' (Jakob 6:9). Zij zullen 'een vreselijke beschouwing van hun eigen schuld en gruwelen' hebben (Mosiah 3:25). In de Schriften wordt dit be-schreven als 'een levendig besef van (...) schuld en pijn en smart (...), hetgeen als een onuitblusbaar vuur is, waarvan de vlammen voor eeuwig op-stijgen' (Mosiah 2:38).

7. De afschuwelijke eisen die de ge-rechtigheid stelt aan hen die de wetten van God schenden en 'de staat van el-lende en eindeloze foltering' (Mosiah 3:25), in genoemde teksten beschre-ven, kunnen geslecht worden door de verzoening van Jezus Christus. Dat is de kern van het evangelie van Jezus Christus.

Welke betekenis hebben die grond-beginselen voor de nonchalante heil-ige der laatste dagen die opzettelijk een ernstige overtreding begaat en ver-wacht te kunnen genieten van de on-middellijke voordelen van de zonde, maar zich later snel en relatief moeite-loos denkt te kunnen bekeeren en zo goed als nieuw te worden?

Uit het Boek van Mormon leren wij dat de Heiland de mensen niet kan verlossen 'in hun zonden' (Alma 11:34, 36, 37; Helaman 5:10). 'De goddelozen

blijven alsof er geen verlossing was geschied, uitgezonderd het losmaken van de banden des doods' (Alma 11:41). De Heiland kwam om de men-sen 'van hun zonden te verlossen door bekering' en volgens 'de voorwaarden van bekering' (Helaman 5:11; cursive-ving toegevoegd).

Een van die voorwaarden van beke- ring is geloof in de Heer Jezus Christus, met onder meer geloof en vertrouwen in zijn zoenoffer. Of met de woorden van Amulek: 'Hij die geen geloof tot bekering oefent, [is] aan de ganse wet van de eisen der gerechtigheid blootge- steld; daarom is alleen voor hem, die geloof tot bekering heeft, het grote en eeuwige verlossingsplan van kracht' (Alma 34:16).

LIDJEN VOOR ZONDE

Een andere voorwaarde van beke- ring is lijden of straf voor de zonde. Met de woorden van Alma: 'Bekering (...) kon de mensen niet geworden, tenzij er een straf was' (Alma 42:16). Waar gezondigd is, moet geleden worden.

Waarschijnlijk de belangrijkste ver- klaring in alle Schriften aangaande dit beginsel is de openbaring die de Heer aan de profeet Joseph Smith gegeven heeft in maart 1830. (Zie Leer en Ver- bonden 19.) De Heer herinnert ons in die afdeling aan 'de laatste dag van het oordeel' wanneer ieder mens geoor- deeld zal worden naar zijn werken (vs. 3). Hij legt uit dat de 'eindelozes' en 'eeuwige' kwelling of straf die volgt op zonde geen straf zonder einde is. Het is de straf van God, die eindeloos en eeuwig is. (Zie vss. 10-12.)

**Drie dagen lang werd Alma 'gekwd door de
herinnering aan [zijn] vele zonden' totdat Hij Jezus Christus
aanriep om vergeving. (Zie Alma 36:5-23.)**

Tegen die achtergrond gebiedt de Heiland van de wereld ons om onszelf te bekeren en zijn geboden te onderhouden. 'Bekeert,' gebiedt Hij ons, 'opdat (...) uw lijden [niet] heviger zij - gij weet niet hoe hevig, gij weet niet hoe verschrikkelijk, ja, gij weet niet hoe zwaar te dragen.

'Want zie, Ik, God, heb deze dingen voor allen geleden, opdat zij niet zouden lijden, indien zij zich wilden bekeren;

'Doch indien zij zich niet wilden bekeren, moeten zij lijden zoals Ik;

'Welk lijden Mij, God, de Grootste van allen, van pijn deed sidderen en uit iedere porie bloeden, en zowel lichamenlijk als geestelijk deed lijden, en Ik wenste, dat ik die bittere drinkbeker niet behoefde te drinken, en kon terugdeinzen -

'Niettemin, ere zij de Vader, en Ik dronk de beker en voleindigde Mijn voorbereidingen voor de kinderen der mensen.

'Daarom gebied Ik u wederom, dat gij u bekeert, opdat ik u niet door Mijn almachtige kracht vernedere; en dat gij uw zonden belijdt, opdat gij deze straffen, waarvan Ik heb gesproken, niet behoefte te ondergaan' (vss. 15-20).

DE LAST DRAGEN

Als we nadenken over die ontuchtterende woorden van de Heiland beseffen we dat er iets heel eigenaardigs aan de hand is met de gedachtegang of het 'hart' van iemand die opzettelijk zondigt en dan verwacht zich snel en gemakkelijk te kunnen bekeren en Gods dienstknacht te blijven, bekering te prediken en anderen te vragen om tot

Christus te komen. Ik wil het eigenaardige van een dergelijke instelling met een gelijkenis toelichten.

De moeder van een groot gezin draagt een bijna ondraaglijke last. Ieder uur van de dag besteedt zij in de dienst van haar gezin: maaltijden bereiden, verstelwerk doen, vervoer regelen, raad geven, de zieken verzorgen, de treurende vertroosten en voorzien in elke

JERRY HARSTON, ALMA DE JONGE MET STOMHEID GESLAGEN

andere behoefte die een moeder kan aanvoelen. Zij zal alles doen wat in haar vermogen ligt om aan de behoeften van haar kinderen tegemoet te kunnen komen.

Zij geeft haar leven voor hen. De kinderen weten dat zij elke last die zij te dragen krijgt, zal proberen te dragen. De meeste kinderen zijn dan ook attent genoeg om die lasten zo licht mogelijk te houden. Maar sommigen die haar bereidheid tot dienen kennen, belasten de vermoeide moeder achteloos met steeds meer taken. 'Maak je maar

geen zorgen,' denken zij, 'ze zal het wel dragen. Dat heeft ze gezegd. Laat moeder het maar doen, dan kunnen wij verder van het leven genieten.'

De achteloze kinderen in deze gelijkenis vergelijk ik, dat zal u duidelijk zijn, met mensen die zondigen en verwachten dat iemand anders de last van het lijden zal dragen. De andere persoon die de last draagt, is onze Heiland.

NIET ZONDER MOEITE

Denkt u vooral niet dat ik hier de indruk wek dat de voordelen van de verzoening de achteloze zondaar onthouden zouden worden. Wat ik daarentegen wel bedoel is dat er een verband bestaat tussen zonde en lijden, dat niet begrepen wordt door de mensen die bewust zondigen en verwachten dat al het leed door een Ander gedragen wordt. Ze menen dat het leed alleen door Hem gedragen wordt, hoewel de zonde door hen alleen begaan is. Dat is niet het geval. Bekering mag dan wel een zekere weg zijn tot een eeuwige bestemming, ze vergt niettemin moeite.

Laten wij hier twee teksten in herinnering brengen:

(1) 'Bekering kon de mensen niet geworden, tenzij er een straf was' (Alma 42:16); en (2) de Heiland heeft gezegd dat Hij al die dingen voor allen geleden heeft 'opdat zij niet zouden lijden, indien zij zich wilden bekeren; doch indien zij zich niet wilden bekeren, moeten zij lijden zoals Ik' (Leer en Verbonden 19:16-17).

Dat betekent natuurlijk dat de overtreder die zich niet bekeert, voor zijn

eigen zonden moet lijden. Betekent dat dan ook dat iemand die zich bekeert helemaal niet hoeft te lijden omdat de hele straf door de Heiland gedragen is? Dat kan natuurlijk de betekenis niet zijn omdat het niet overeenstemt met de andere leerstellingen van de Heiland. Wat het wel betekent, is dat wie zich bekeert niet 'zo[veel] als' de Heiland voor die zonde hoeven te lijden. Zondaars die zich bekeren zullen wel leed ondervinden, maar zullen door hun bekering en de verzoening niet de volle 'heiligheid' ervaren van de eeuwige kwelling die de Heiland heeft ondergaan.

President Spencer W. Kimball, die de beginselen van bekering en vergeving uitvoerig heeft behandeld, heeft verklaard dat het persoonlijk lijden 'een zeer belangrijk onderdeel van bekering is. Iemand die niet intens geleden heeft voor zijn zonden is zich nog niet aan het bekeren. (...) Wie niet geleden heeft, heeft zich niet bekeerd' (*The Teachings of Spencer W. Kimball*, Salt Lake City: Bookcraft, 1982, blz. 88, 99).

De Heiland heeft dit beginsel onderwezen toen Hij gezegd heeft dat het zoenoffer er is 'voor allen, die een gebroken hart en een verslagen geest hebben; voor niemand anders kan voldaan worden aan de vereisten der wet' (2 Nephi 2:7). De berouwvolle zondaar die tot Christus komt met een gebroken hart en een verslagen geest heeft een eigen proces van lijden en smart doorstaan. Hij begrijpt wat Alma bedoeld heeft met zijn verklaring dat 'alleen de oprechte boetvaardigen gered [worden]' (Alma 42:24).

DROEFHEID NAAR GODS WIL

Bruce C. Hafen heeft geschreven dat sommige mensen op zoek zijn naar 'kortere wegen [tot bekering] en gemakkelijke antwoorden, omdat zij denken dat een snelle belijdenis of een gemakkelijke verontschuldiging alleen voldoende is' (*The Broken Heart*, Salt Lake City: Deseret Book Company, 1989, blz. 150). President Kimball heeft gezegd: 'Maar al te vaak denken mensen dat ze zich bekeerd hebben of vergeving verdienen, terwijl ze eigenlijk alleen nog maar spijt of berouw betoond hebben over een ongelukkig voorval' (*Teachings of Spencer W. Kimball*, blz. 87). Er bestaat een groot verschil tussen de 'droefheid naar Gods wil [die] inkeer brengt' (2 Korintiërs 7:10) en dus persoonlijk lijden veronderstelt, en de gemakkelijke en haast pijnloze droefheid wanneer men betrapt is of de misplaatste droefheid die Mormon beschreven heeft als 'de droefheid van de verdoemden, want de Here wilde hen niet altijd toestaan vermaak in zonde te vinden' (Mormon 2:13).

Alma de jonge heeft ongetwijfeld begrepen dat gemakkelijke en pijnloze droefheid geen voldoende basis was voor bekering. Zijn ervaring, die gedetailleerd in het Boek van Mormon beschreven staat, is de beste schriftuurlijke illustratie die we hebben dat persoonlijk leed voor begane zonde ten volle deel uitmaakt van het bekeringsproces.

Alma heeft gezegd dat toen hij in zijn goddeloze levenswandel gedwarsboemd werd, hij zich 'in de donkerste afgrond' bevond (Mosiah 27:29), 'ge-

folterd door eeuwige wroeging, want mijn ziel werd om al mijn zonden ten hevigste gekweld en gemarteld.

'Ja, ik herinnerde mij al mijn zonden en ongerechtigheden, waarvoor ik met de pijnen der hel werd gefolterd' (Alma 63:12-13).

Hij vertelt dan dat 'alleen de gedachte al om in de tegenwoordigheid van (...) God te komen [zijn] ziel met onuitsprekelijk afgrijzen folterde' (vs. 14). Hij zegt dat hij 'gekweld [werd] door de herinnering aan [zijn] vele zonden' (vs. 17). Na drie dagen en drie nachten van wat hij 'de bitterste pijnen en zielsfoltering' noemde, riep hij de Heer Jezus Christus aan om genade en ontving hij 'vergeving van [zijn] zonden' (Alma 38:8).

Onze eigen ervaringen bevestigen dat we persoonlijk moeten lijden tijdens ons bekeringsproces – en dat dit lijden voor ernstige overtredingen hevig en langdurig kan zijn.

Een berouwvolle overtreder die geëxcommuniceerd was, beschrijft zijn gevoelens als volgt: 'uren vol tranen', 'wensen dat miljoenen bergen hem zouden bedekken', 'door schaamte verpletterd', 'zwarte duisternis' en 'kwelling (...) zo uitgestrekt als de eeuwigheid'.

WAAROM LIJDEN NOODZAKELIJK IS

Waarom is het nodig dat we moeten lijden wanneer we ons bekeren van ernstige overtredingen? Wij zijn geneigd de gevolgen van bekering louter te zien als een reiniging van onze zonden. Dat is echter een onvolledige

'Ik, God, heb (...) voor allen geleden, opdat zij niet zouden lijden, indien zij zich wilden bekeren; doch indien zij zich niet wilden bekeren, moeten zij lijden zoals Ik' (Leer en Verbonden 19:16-17).

kijk op de zaak. Iemand die zondigt, is als een boom die gemakkelijk doorbuigt in de wind. Op een winderege en regenachtige dag buigt de boom dan zo diep door dat zijn bladeren de grond raken en met modder besmeurd worden, net zoals dat het geval kan zijn met zonde. Als we ons alleen concentreren op het reinigen van de bladeren, zal de zwakte waardoor de boom doorbuigt en zijn bladeren besmeurd worden, blijven bestaan. Op dezelfde manier zal iemand die er alleen spijt van heeft dat hij door zonde bevuild is bij een volgende stevige wind opnieuw tot zonde vervallen.

Wanneer iemand het proces doorlopen heeft dat, zoals de Schriften het noemen, leidt tot een gebroken hart en een verslagen geest, doet de Heiland meer dan die persoon van zonde reinigen. Hij geeft hem of haar ook nieuwe kracht. Die kracht is van wezenlijk belang om ons het doel van de reiniging te laten beseffen, namelijk terugkeer naar onze Hemelse Vader. Om in zijn tegenwoordigheid te worden toegelaten, moeten we niet alleen rein zijn. We moeten tevens van een moreel zwakke en zondige persoon een geestelijk sterke persoon worden om in de tegenwoordigheid van God te vertoeven. We moeten, zoals het in de Schriften staat, 'een heilige [worden] door de verzoening van Christus, de Here' (Mosiah 3:19). Dat is de betekenis van de schriftplaats waar staat dat een persoon die zich van zijn zonden bekeerd heeft, 'ze zal verzaken' (LV 58:43). De zonde verzaken is meer dan besluiten ze niet meer te herhalen. Verzaken houdt een fundamentele verandering in.

EEN MACHTIGE VERANDERING IN HET HART

Koning Benjamin en Alma spreken beiden over een machtige verandering in het hart. Het volk van koning Benjamin beschreef die machtige verandering door te zeggen dat zij 'geen lust meer [hadden] om het kwade te doen, maar wel om voort-

WILLIAM HENRY MARGOTSON, CHRISTUS IN GETSJE MANE

durend het goede te doen' (Mosiah 5:2). Alma geeft een voorbeeld van die verandering in het hart wanneer hij een volk beschrijft dat 'tot God [ontwaakte]', '[zijn] vertrouwen [stelde] in' Hem, en 'getrouw [was] tot het einde' (Alma 5:7, 13). Hij heeft anderen uitgenodigd om 'met een oog van geloof vooruit [te blikken]' naar het ogenblik waarop we 'voor God [zullen] staan om te worden geoordeeld naar [onze] werken' (vs. 15). Mensen die die verandering in hun hart ervaren hebben, hebben de sterkte en het

kaliber bereikt dat nodig is om in Gods tegenwoordigheid te kunnen vertoeven. Dat noemen we 'gered zijn'.

DE WAARSCHUWINGEN TER HARTE NEMEN

Sommige heiligen der laatste dagen die denken dat zich bekeren gemakkelijk is, houden vol dat een persoon er beter aan toe is nadat hij gezondigd heeft en zich bekeerd heeft. De redenering daarachter is als volgt: 'Als je een beetje ervaring met de zonde hebt opgedaan, zul je anderen eerder kunnen begrijpen en raad geven. Je bekeren kun je altijd.'

Ik smeek u, broeders en zusters en jongere en oudere vrienden, mild overtreding! De gedachte dat iemand met opzet kan zondigen en zich gemakkelijk kan bekeren, of dat het beter is om te zondigen en zich te bekeren, zijn duivelse leugens van de tegenstander. Wie kan in alle ernst beweren dat het beter is om eerst zelf te ervaren dat een bepaalde klap botten kan breken, of dat een bepaald chemisch mengsel kan ontploffen en huidverbranding tot gevolg heeft? Zijn we er beter aan toe met een dergelijk litseel of litteken? Het verdient de voorkeur om de waarschuwingen ter harte te nemen van wijze mensen die weten welke gevolgen bepaalde verwondingen voor ons lichaam hebben.

Zoals we ons voordeel kunnen doen met de ervaringen van anderen in dergelijke aangelegenheden, kunnen we ook ons voordeel doen wanneer we de waarschuwingen in de geboden van God ernstig nemen. We hoeven geen

persoonlijke ervaring te hebben met ernstige overtredingen om te weten dat zij schadelijk zijn voor onze ziel en dodelijk voor ons eeuwig welzijn.

Een aantal jaren geleden vroeg een van onze zonen mij waarom het eigenlijk geen goed idee was om alcohol of tabak eens te proberen. Hij kende het woord van wijsheid en wist dat die produkten de gezondheid schaden, maar wilde weten waarom hij het niet eens zelf kon proberen. Ik antwoordde hem dat als hij iets wilde proberen, hij naar een boerderij moest gaan en wat mest moest eten. Hij gruwde bij de gedachte. 'Dat is walgelijk', antwoordde hij.

'Ik ben blij dat je er zo over denkt,' zei ik, 'maar waarom probeer je het niet eens zodat je het voor jezelf weet? Je wilt iets proberen dat niet goed voor je is, pas dat principe dan ook toe op andere produkten.' Die illustratie van de dwaasheid van het idee om 'het voor jezelf te proberen' was overtuigend genoeg voor een zestienjarige.

BELAST JE TOEKOMST NIET

Als we jong zijn, matigen we ons soms een houding aan van dat het onze tijd wel zal duren. We vergeten gemakkelijk dat we volwassen zullen worden, huwen, een gezin stichten en – zeer belangrijk – dat we nog altijd zullen omgaan met mensen die getuigen waren van, of misschien zelfs meegedaan hebben aan onze jeugdzonden en -overtredingen.

Jongemannen, het meisje waar jullie mee uitgaan zal over enkele jaren misschien je vrouw zijn, maar de kans

is groter van niet. Misschien wordt zij wel de vrouw van je bisschop of je ringpresident. Jongevrouwen, de jongen waar je vandaag mee uitgaat, kan uiteindelijk wel je echtgenoot worden, maar de kansen dat hij dat niet wordt, zijn groter. Misschien wordt hij wel de echtgenoot van je zus of van je beste vriendin. Misschien wordt hij wel raadgever van je bisschop of een werknemer die onder jou staat op je werk. Leef nu zo dat je je toekomst niet belast met slechte of gênante herinneringen.

'HIJ DIE ZICH VAN ZIJN ZONDEN HEEFT BEKEERD'

Het meeste van wat ik hier besproken heb, is bedoeld voor mensen die denken dat bekering gemakkelijk is. Aan de andere kant heb je ook mensen die vinden dat zich bekeren te moeilijk is. Die mensen zijn zo teerhartig en consciëntieus dat zij overal in hun leven zonde zien en twifelen of zij ooit rein kunnen worden. Een oproep tot bekering, die bij de nonchalante persoon luid en duidelijk overkomt en hem aanzet tot verbetering, kan een verlamdende invloed hebben op consciëntieuze mensen. Dat is een bekend probleem. Bij iedere toespraak richten we ons tot een ander deel van het publiek, en daarbij blijft het een gegeven dat de boodschap voor de één te zwak kan zijn, maar voor de ander te sterk.

Ik wil sluiten met een boodschap van hoop tot allen, die in het bijzonder bestemd is voor hen die denken dat volledige bekering onbereikbaar is.

Bekering is een voortgaand proces

dat ieder nodig heeft omdat 'allen gezondigd [hebben] en de heerlijkheid Gods [derven]' (Romeinen 3:23). Bekering is mogelijk, en dan is vergeving zeker.

Ouderling Spencer W. Kimball heeft gezegd: 'Soms (...) wordt een mens die zich bekeert en terugblijkt op zijn overtreding, waarvan hij de slechtheid en de walgelijkheid dan pas inziet, bijna overstelpd en vraagt hij zich af: "Kan de Heer mij ooit vergeven? Zal ik mezelf wel ooit kunnen vergeven?" Wanneer men echter de diepten der vertwijfeling heeft bereikt en beseft hoe hopeloos de toestand eigenlijk is, en men dan hulpeloos maar in geloof tot God om genade roept, fluistert een stille, zachte, maar toch indringende stem in zijn ziel: "Uw zonden zijn u vergeven"' (*Het wonder der vergeving*, blz. 358).

Wanneer dat gebeurt, hoe kostbaar is dan de belofte niet dat God 'de schuld uit ons hart zal wegnemen door de verdiensten van zijn Zoon' (Alma 24:10)?

Hoe vertroostend is de belofte dan dat 'al waren uw zonden als scharlaken, zij wit zullen worden als sneeuw' (Jesaja 1:18).

Hoe heerlijk is Gods eigen belofte dat 'hij die zich van zijn zonden heeft bekeerd, vergeving (ontvangt), en Ik, de Heer, gedenk ze niet meer' (LV 58:42; zie ook Jeremia 31:34; Hebreëen 8:12).

Dit alles is waar. Ik getuig van Jezus Christus die dit mogelijk gemaakt heeft en ons door zijn zoenoffer de voorwaarden van bekering en de weg tot vervolmaking heeft bereid. □

DE WOORDEN VAN HET LIED

Paige Marriott

Ik leed onder een groot minderwaardigheidscomplex. Ik had geen gevoel van eigenwaarde en weigerde eraan te werken en mezelf te verzorgen.

Mijn ouders probeerden me aan te moedigen, maar elke suggestie van hen kon een uitbarsting veroorzaken. Met mij praten was een gevaarlijke onderneming. 'Laat me met rust!', riep ik dan luider en woedender uit dan ik bedoeld had. Ik wist dat mijn ouders zich zorgen maakten om hun dochter en er veel slapeloze nachten aan overhielden.

Op een zondagavond stond mijn moeder erop dat ik met haar en vader naar een haardvuuravond ging. 'Ik wil niet naar die stomme haardvuuravond!', zei ik. Ik wilde altijd maar ruzie maken, zodat ik anderen de schuld kon geven van mijn ellende.

'Doe niet zo belachelijk, Paige. Natuurlijk ga je mee', was het antwoord van mijn moeder.

Toen we de kapel binnenkwamen, merkte ik dat een aantal vriendinnen van me reeds plaats genomen had, – niet in de banken, maar op het podium. Ik probeerde ongemerkt te gaan zitten.

Een jeugdleider tikte me op de schouder en zei: 'Paige, kom met ons meezingen.'

'Het spijt me, zuster Daines, maar ik ben niet naar de repetities geweest. Ik weet niet eens welk lied we zingen.'

'Maak je maar geen zorgen,' zei ze, terwijl ze me hielp opstaan, 'je redt het wel.'

Voordat ik er erg in had, kondigde de ringpresident een 'muzikaal intermezzo' aan, 'gebracht door de geweldige jeugd van de ring'. Paniek sloeg me om het hart.

De pianiste raakte de toetsen aan en de eerste akkoorden van het lied klonken door de kapel. Terwijl ik begon te zingen, biggelden tranen langzaam langs mijn wangen. De woorden van dat lied kende ik wel – al mijn hele leven.

'Ik ben een kind van God', zong ik en keek naar mijn ouders die glimlachend op de eerste rij zaten. Hun ogen zeiden: 'Wij houden van je.'

Plotseling besefte ik dat ik niet alleen was. Van dat ogenblik af heb ik altijd geweten dat ik *inderdaad* een kind van God ben en dat Hij mij *inderdaad* met ouders lief bedacht heeft.

Hoe vaak heb ik de woorden van dat lied niet gezongen? Nu hadden ze eindelijk mijn hart bereikt. □

HET JOSEPH SMITH MEMORIAL BUILDING

Toen de heiligen in januari 1841 de stad Nauvoo (Illinois) stichtten, gaf de Heer zijn dienstknechten de opdracht 'ter ere van Mijn naam een huis [te] bouwen. (...) En laat dat huis het Nauvoo-huis worden genoemd'. Het gebouw moest 'een aangename woonplaats' zijn, een plek waar de vermoeide reiziger 'de heerlijkheid van Zion (...) moge overdenken' en bovendien 'de raad moge ontvangen van hen, die Ik (...) als wachters op de muren er van heb geplaatst' (Leer en Verbonden 124:22, 60–61).

In antwoord op de openbaring werd er begonnen aan een huis van steen en cement, maar het werd onvoltooid gelaten toen de heiligen zich door de vervolging richtten op de voltooiing van de Nauvoo-tempel. Maar het idee van het Nauvoo-huis werd niet vergeten.

En nu, bijna honderd jaar later, is dat idee belichaamd in een glinsterend wit gebouw in het hart van Salt Lake City.

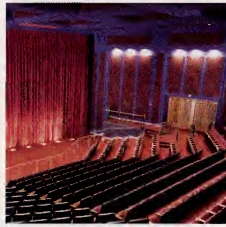
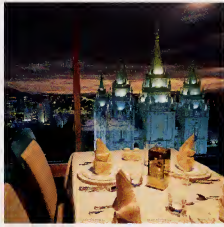
Het 76-jarige gebouw, het voormalige Hotel Utah, is door de kerk verbouwd tot een plek van gastvrijheid en onderwijs, waar zowel bezoekers als heiligen 'de heerlijkheid van Zion (...) moge(n) overdenken' en 'de raad moge(n) ontvangen van hen, die Ik (...) als wachters op de muren er van heb geplaatst'.

Uit respect en liefde voor de profeet Joseph Smith is het gebouw omgedoopt tot en ingewijd als het Joseph Smith Memorial Building.

President Gordon B. Hinckley, eerste raadgever in het Eerste Presidium, ontving het idee voor die naam in een

Boven: Het glinsterend witte Joseph Smith Memorial Building staat tegenover de Salt Lake-tempel. **Rechts:** Een witmarmeren beeld van Joseph Smith verwelkomt bezoekers in de prachtig gerestaureerde ontvangsthallen.

Boven, vlnr: Een restaurant op de tiende verdieping, met uitzicht op de tempel; een theater met vijfhonderd zitplaatsen, waar bezoekers de film *Legacy* kunnen bekijken; een centrum voor familiegeschiedenis met meer dan 130 computers waarmee bezoekers genealogische gegevens kunnen opzoeken. **Rechts:** Er zijn in het gebouw ook vergaderruimten voor wijk in het centrum van Salt Lake City.

moment van inspiratie. Hij kon een keer 's nachts niet slapen, en toen hij uit een raam keek dat uitzag op de tempel, kwam bij hem de gedachte op dat er in Salt Lake City geen enkel gebouw was dat herinnerde aan Joseph Smith.

President Hinckley zegt: 'De naam "Joseph Smith Memorial Building" kwam in mijn gedachten.' Hij legde de naam voor aan het Eerste Presidium, en vervolgens aan het Quorum der Twaalf. Zij steunden allen het idee. (Zie *Church News*, 3 juli 1993, blz. 3.)

Bezoekers komen het tien verdiepingen hoge gebouw via een indrukwekkende ontvangsthallen binnen. Veel van de grootsheid van het oorspronkelijke gebouw is daar bewaard gebleven. Naast de ingang van een ruimte die de Nauvoo Room heet, staat een marmeren standbeeld van de profeet Joseph. Met zijn ruim drie meter lengte had het standbeeld overweldigend kunnen zijn, maar een vriendelijke glimlach op het gezicht van de profeet biedt ieder een warm welkom.

Het balkon van een tussenverdieping biedt bezoekers uitzicht op de ontvangsthallen. De ruimten op die tussenverdieping zijn verbouwd tot een kapel, een ZHV-kamer, klaslokalen, kantoortjes en een kleine keuken. Die voorzieningen zijn voor wijk in het centrum van Salt Lake City.

In het souterrain biedt een groot centrum voor familiegeschiedenis met meer dan 130 computers geïnteresseerde

bezoekers de kans om hun familiegeschiedenis te onderzoeken. Op de vierde verdieping staan nog eens zestig extra computers.

In een comfortabel theater, dat slechts iets boven het niveau van de ontvangsthallen ligt, kunnen bezoekers naar *Legacy* kijken, een indrukwekkende nieuwe film over de HLD-pioniers.

Op de tiende verdieping krijgt men in twee dakrestaurants een adembenemend uitzicht op de Salt Lake Valley. In het gebouw bevinden zich bovendien algemene kantoren van de kerk, een distributiecentrum, en een winkel van Beehive Clothing.

'Dit gebouw,' zei president Hinckley, 'zal de nagedachtenis behouden, versterken en opluisteren aan de profeet van God die een werktuig in zijn handen was om dit machtige werk tot stand te brengen, dat zich over de aarde verbreidt. Daarvan getuig ik' (*Church News*, 3 juli 1993, blz. 4).

President Thomas S. Monson heeft in een erbetoon aan Joseph Smith gezegd: 'Het doet mij genoeg te bedenken dat duizenden mensen (...) de kans zullen krijgen om van dit gebouw gebruik te maken. (...) Dat aantal zal (...) groter worden, en het zullen honderdduizenden en misschien wel miljoenen mensen worden die de naam van de profeet Joseph Smith zullen eren' (*Ensign*, september 1993, blz. 34). □

Door elkaar gevlochten

Richard M. Romney

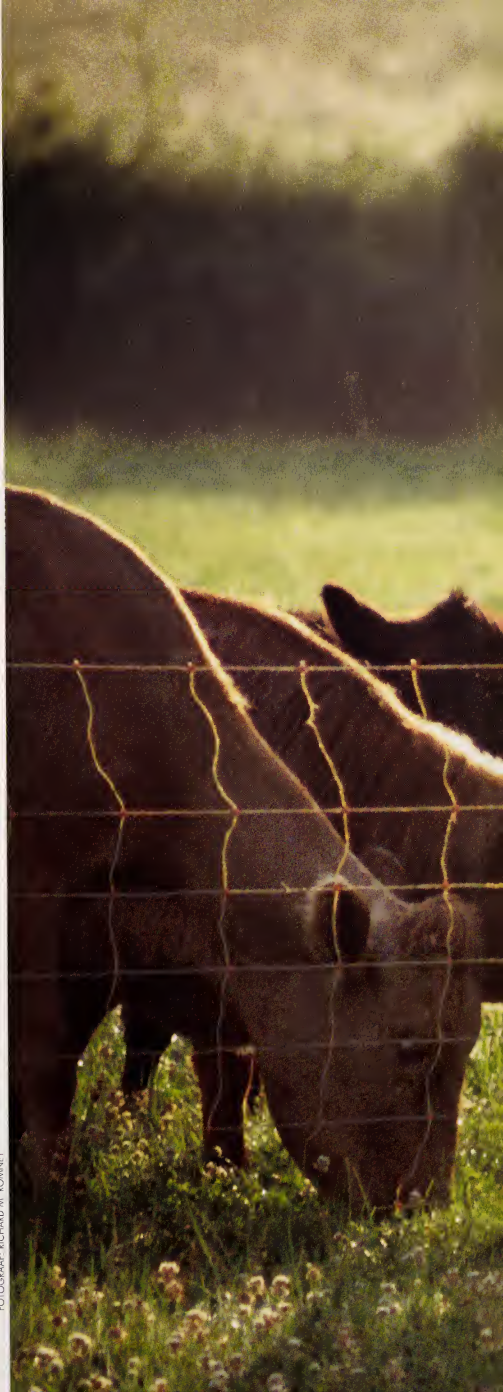
Toen Engeland nog hoofdzakelijk uit platteland bestond, was het maken van korenpoppen een jaarlijks terugkerend onderdeel van de herfstviering. Jongemannen vlochten die geschenken voor hun geliefde vaak uit tarwestro.

Maar korenpopjes waren ook een symbool van dankbaarheid tegenover God die een jaar hard werken beloond had met een overvloedige oogst.

De dag begint vroeg voor de zestienjarige Jenny Flinn uit Broadway, een Engels plaatsje vlakbij Ilminster in het graafschap Somerset. Er is elke ochtend veel werk voordat ze naar school kan gaan: dieren voederen, koeien melken – minstens een uur werk.

Maar er zijn ook beloningen. De ochtendlucht is fris, en Jenny ademt diep in en voelt zich herboren. De zon is warm en eerder okergeel dan geel en verdrijft de mist. De velden liggen er vochtig bij en de dauw lijkt iedere plant in kristal te wikkelen. De dieren zijn reeds wakker, vragen om aandacht en stralen levensblijheid uit.

Jenny spreekt het niet uit, maar het leven daar is net een

FOTOGRAFIE: RICHARD M. ROMNEY

Het leven is druk, maar omdat iedereen meehelpt, is er voldoende tijd over om alles gedaan te krijgen. En of ze nu met hun vrienden staan te wachten op de schoolbus of tijd doorbrengen met hun vader en moeder, de Flinns hebben altijd tijd voor een glimlach.

dankgebed. Er mag dan wel veel werk zijn, maar dat werk betekent leven, en het leven is goed.

MEER DAN EEN

Jenny is niet de enige Flinn die zo vroeg opstaat. Rond kwart over zes rijdt haar zeventienjarige broer reeds op zijn fiets het weggetje af voor zijn krantenwijk die zowat heel Broadway bestrijkt. Peter is niet bijzonder enthousiast dat hij zo vroeg op moet, althans niet totdat hij op weg is. Tegen de tijd dat hij zijn wijk half heeft afgewerkt, beleeft hij ook veel plezier aan de ochtend – en aan het gevoel dat de dag hem heel wat kansen biedt, geweldige gelegenheden om iets te bereiken.

Ook zijn gedachten staan niet stil. Bij iedere *Daily Telegraph* die hij vouwt en in een brievenbus stopt, denkt hij terug aan alle baantjes die hij al gehad heeft om geld voor zijn zending te sparen, van eieren verkopen tot fruit plukken. Hij denkt aan zijn zending die steeds dichterbij komt. Ook Peter zal het niet met zoveel woorden zeggen, maar hij is blij dat hij heeft leren werken. Daar zal hij baat bij hebben wanneer hij eenmaal zending is. En het geeft een goed

gevoel 's ochtends vroeg al een karweitje achter de rug te hebben.

LEREN LIEFHEBBEN

Jenny en Peter zijn de oudste kinderen van Bruce en Margaret Flinn. De anderen heten: Lindsey (14), Neal (12), Elizabeth (of 'Lizzy', 9) en Rachel (5). Wie de Flinns bezoekt op hun boerderijtje van tweeënhalve hectare, ontmoet er niet twee, maar acht mensen die weten wat werken is. En hij of zij ziet tegelijkertijd wat een gezin tot een succes kan maken.

'We zijn hier minstens evenveel voor de kinderen als voor onszelf komen wonen', zegt broeder Flinn, die naast zijn werkzaamheden op de boerderij als dagelijks werk seminarieleerkrachten begeleidt. 'Mijn werk brengt met zich mee dat ik veel reis. Het zou waarschijnlijk gemakkelijker zijn als we in de stad woonden.'

'Maar', voegt zuster Flinn eraan toe, 'als we verhuisden, zou dat de kwaliteit van ons leven verlagen. We zouden ons vee niet kunnen houden en al die vaardigheden die met zelfredzaamheid te maken hebben, niet kunnen ontwikkelen. We zouden misschien niet zoveel van werken houden.'

De levensfilosofie van de Flinns is eenvoudig: of je nu kranten rondbrengt of op de boerderij werkt, werken doet je goed. *Volgende bladzijde, vlnr: Neal (12), Lindsey (14), Bruce (paps), Margaret (mams), Lizzy (9), Peter (17), Rachel (5) en Jenny (16).*

Zoveel van werken houden?

'Wij geloven in het beginsel werken,' legt broeder Flinn uit. 'Wij geloven dat het een geestelijk beginsel is. Het gaat niet zozeer om het eindresultaat als wel om het werk zelf. Werken is goed voor je.'

Vinden de kinderen dat ook?

'Als we klagen over het werk dat we moeten doen,' aldus Lindsey, 'vraagt mams: "Oké. Zullen we dan maar naar de stad verhuizen?" Daar heeft totnogtoe niemand van ons met ja op geantwoord.'

'Alles heeft zijn voor en zijn tegen,' aldus Peter, 'maar ik vind dat we hier goed zitten.'

SAMENWERKING

Misschien denk je na al dat gepraat over werkdiscipline dat de Flinns een volmaakt gezin zijn. Maar de waarheid is dat ze een heel gewoon gezin zijn met alle plagerijen, woordenwisselingen en soms een traantje. Zaken die je in ieder gezin aantreft. Maar ze hebben geleerd ook daaraan te werken.

'Wat we leren door met elkaar op te trekken? Voornamelijk geduld,' antwoordt Jenny.

Of zij ooit denkt aan de Flinns als eeuwig gezin?

'Als ze me niet plagen,' antwoordt ze lachend.

Haar gevoel voor humor is kenmerkend voor het hele gezin. Ze vinden het leuk om elkaar verbaal aan te pakken, hoewel ze dat altijd in liefde doen om geen gevoelens te kwetsen.

'Ieder heeft zijn eigen persoonlijkheid,' zegt Lindsey. 'We hebben geleerd dat we daar rekening mee moeten houden. Bovendien, als je iets negatiefs zegt, moet je van paps twee positieve dingen zeggen.'

UITDAGINGEN ONDER OGEN ZIEN

Of er andere uitdagingen zijn? 'Een van de grootste uitdagingen is je tijd goed leren beheren,' aldus Jenny. 'Ik zorg tweemaal daags voor de dieren, één uur 's ochtends en één uur 's avonds, en daar tussenin school. Daarnaast is er nog huiswerk, iedere avond twee uur en het seminarie-thuisprogramma, waar ik ook tijd voor moet vinden.'

Doordat ze buiten wonen, kunnen kerkactiviteiten een probleem vormen. 'Wij wonen 70 kilometer van het ringgebouw,' legt Peter uit. 'Dat betekent heel wat reizen, en niet

iedereen heeft een auto. In mijn quorum zijn we maar met zijn tweeën, en de andere jongen woont 60 kilometer van mij vandaan. We nemen de moeite om hem te vragen voor de activiteiten, maar er zijn problemen, zoals ouders die hem vanwege de afstand niet willen brengen. De afstand is de schaduwzijde van het geheel.'

En op school is één heilige der laatste dagen niet voldoende om verleiding uit te bannen. De twaalfjarige Neal zegt dat een enquête in zijn klas heeft uitgewezen dat hij en nog één andere klasgenoot de enigen waren die nog nooit alcohol gedronken hadden.

OVERLEVEN

Wat weegt hier allemaal tegen op?

'We krijgen prachtige lessen in de kerk,' zegt Jenny. 'We hebben goede seminarielessen en fijne gezinsavonden thuis. Op vrijdagavond (wekelijkse activiteitenavond) en zondag ontmoeten we de andere jongeren van de kerk en sterken we elkaar.' En daarnaast, natuurlijk, de Schriften, gebed en de steun van de andere gezinsleden.

'Als ik met een belangrijk probleem kamp, weet ik dat ik

daar thuis mee terecht kan,' aldus Lindsey. 'Ik denk dat ik ze mijn beste vrienden kan noemen. Als ik niet bij hen terecht kan met mijn vragen, bij wie dan wel?'

Die instelling wordt mooi geïllustreerd door het volgende voorbeeld van Jenny. Hoewel ze voor haar eindexamen moest leren, ging ze Rachel van school afhalen. 'Paps en mams waren te laat thuis,' zegt Jenny heel nuchter, 'Ik wist dat Rachel in paniek zou raken als niemand haar kwam halen.'

Dat maakt deel uit van het gezinsleven, en dat leren de Flinns dagelijks.

Als u de woonkamer van de Flinns binnenstapt, ziet u een hele wand versierd met gevlochten korenpoppen, of beter: gevlochten uit tarwestro. 'Je moet de stengels vlechten terwijl ze nog buigzaam zijn', aldus zuster Flinn. 'Eenmaal oud is het stro breekbaar en kun je het niet meer buigen.'

En ze voegt eraan toe: 'Dat is precies wat we als gezin aan het doen zijn. We leven volgens het evangelie en leren van de andere gezinsleden houden. En dat is wat de kinderen door hun leven vlechten.' □

ZIEN MET DE HANDEN EN HET HART

Cuong Ted Nguyen

Wat Fritz Bollbach niet met zijn ogen kan zien, kan hij met zijn handen zien. Broeder Bollbach (83) is 27 jaar geleden zijn gezichtsvermogen kwijtgeraakt. Maar de blindheid heeft hem er niet van weerhouden om zijn beroep van timmerman uit te oefenen, of zijn vaardigheden als houtsnijder te ontwikkelen.

In 1957 werd hij als gevolg van een staaroperatie blind aan zijn rechteroog. 'Ik was niet zo verdrietig over dat verlies, want ik kon toch nog werken', herinnert hij zich.

Maar toen gleed hij in 1966 uit tijdens zijn werk, en stootte zijn hoofd. Binnen enkele seconden was broeder Bollbach ook blind aan zijn linkeroog. 'Mijn wereld stortte in elkaar', zegt hij. 'De duisternis was afschuwelijk.'

UIT DE DUISTERNIS

Een tijdje verloor broeder Bollbach ook het geestelijke uit het oog. Vanaf de dag van zijn doop in 1921 in zijn geboorteland Duitsland, had hij zijn leven op het evangelie gebaseerd. Maar na het ongeluk 'kon en wilde ik niet bidden' herinnert hij zich met droefenis. 'Zelfs toen mijn vrouw, Elli, me bleef vragen samen met haar te bidden, weigerde ik dat en vroeg verbitterd: "Moet ik dan God danken dat ik blind ben?"'

Hij bleef in geestelijke duisternis tot een ochtend, ongeveer twee weken na het ongeluk. Elke ochtend voordat ze naar haar werk ging, had Elli alleen gebeden – terwijl broeder Bollbach in bed bleef. Maar op een ochtend toen

zuster Bollbach zich over Fritz heen-boog om hem een kus te geven, vielen haar tranen op zijn gezicht. Hij werd ontroerd door haar liefde. 'Toen ik haar hoorde wegrijden, knielde ik op mijn bed,' zegt hij, 'maar ik kon niet bidden.'

Broeder Bollbach bleef enkele uren op zijn knieën. Hij probeerde steeds weer iets te zeggen. Maar elke keer vocht er iets in hem tegen zijn verlangens om te bidden. Na veel moeite begon hij eindelijk weer tot God te bidden. 'Een gevoel van dankbaarheid vervulde mijn ziel,' herinnert hij zich. 'Ik bedacht hoeveel zegeningen ik had gekregen en hoe vaak mijn Hemelse Vader mijn leven had beschermd. Ik had gemoedsrust gevonden.'

Sindsdien heeft broeder Bollbach geloof, gebed, gehoorzaamheid en ijver gebruikt om zijn moeilijkheden te overwinnen. 'Ik kon niet met mijn ogen zien, maar God hielp me om met mijn handen en mijn hart te zien', merkt hij op.

DE HANDEN VAN EEN KUNSTENAAR

Voordat hij zijn gezichtsvermogen verloor, had broeder Bollbach zijn vaardigheden als timmerman gebruikt om huizen te bouwen voor Duitse heiligen der laatste dagen die door de Tweede Wereldoorlog dakloos geworden waren. Hij assisteerde ook bij de bouw van kerkgebouwen. In 1956 verhuisden de Bollbachs naar Utah en kregen zeven jaar later het Amerikaanse staatsburgerschap.

Toen broeder Bollbach in 1966 geconfronteerd werd met verlies van zijn gezichtsvermogen bleef hij niet bij de pakken neerzitten, maar begon hij zijn vaardigheden als timmerman uit te breiden door te leren houtsnijden. En bovendien wilde hij andere mensen helpen met soortgelijke moeilijkheden. 'Ik stelde me tot doel de hulpelozen en ontmoedigden te helpen,' zegt hij. 'Ik wilde aantonen dat gehandicapten toch kunnen blijven werken en succes hebben.' Enkele weken later schreef hij zich in bij een school voor blinden in Salt Lake City (Utah).

Gordon Clegg, het hoofd van de school, zegt dat hij honderden mensen hout heeft leren snijden. Maar Fritz Bollbach had een bijzonder talent, zegt hij. 'Ik gaf hem alleen maar zelfvertrouwen', zegt broeder Clegg. 'Hij was in het begin voorzichtig in het werken met machines, en dat zouden de meeste mensen zijn als ze blind waren.'

Hoewel het gevaarlijk was, vertrouwde broeder Bollbach tijdens het beutelen op zijn vingers voor het voelen van de vorm en structuur van het hout. Zelfs nadat hij het ene stuk hout na het andere gebroken had, weigerde hij op te geven. 'Na wekenlang hout gebroken te hebben, voltrooide ik eindelijk een klein schaakstuk', herinnert broeder Bollbach zich. 'Een maand later maakte ik, zonder iets te zien, een schaakbord en een schaakfeltje.' Op de dag van de diploma-uitreiking schonk hij de schaakset aan de school. Broeder Clegg schreef de set in voor een wedstrijd van de staat Utah. Het won de eerste prijs.

Broeder Bollbachs nieuwe vaardigheden gaven hem het zelfvertrouwen om aan zijn volgende doel te gaan werken – andere mensen met een dergelijk handicap helpen slagen. Met subsidie van de overheid stichtte broeder Bollbach een werkplaats om mensen met visuele handicaps te leren houtsnijden. Hij had veel geweldige ervaringen in de werkplaats. Eén is hem vooral goed bijgebleven. Het was twee weken voor de kerst, en hij was alleen. Broeder Bollbach was een bijzonder cadeautje voor zijn vrouw aan het snijden – een eland. Hij maakte met gemak het lijf en de dunne benen van de eland, maar het uitsnijden van de ogen leek onmogelijk.

'Ik besloot te gaan staan', zegt hij. 'Terwijl ik door de werkplaats liep, begon ik mijn lievelingslofzang te zingen: "Gij zijt mijn hoogste Goed". Ik bad God hardop om hulp, en zong weer verder.' Nadat hij meer dan een uur gezongen had, nam broeder Bollbach weer mes en hout ter hand. Maar hij kon nog steeds de ogen niet uitsnijden. 'Wat moet ik doen? Zal ik het opgeven?' vroeg hij zich af. 'Nee, Fritz, geef het niet op. Probeer het nog eens', zei hij tegen zichzelf. Maar hij kon het mes nog niet stil genoeg houden om de ogen uit te snijden. Hij stond weer op en liep nog een uur rond.

'Ik zong, huilde en bad weer enige tijd', herinnert hij zich. 'Ik dacht aan de vele zegeningen die de Heer me gegeven had. Toen nam ik het mes weer ter hand, en met bevende handen sneed ik de ogen uit. Na enkele minuten had ik de hele kop af.'

Broeder Bollbach zegt dat hij nu geen problemen meer heeft met hout-snijden. Hij wijst trots op talrijke figuren die hij gemaakt heeft met zijn eelsterige, maar tedere handen – verschillende dieren, schaaksets, kastjes en tafels. ‘Vaak zat ik ’s morgens vroeg en ’s avonds laat in de werkplaats te snijden. Slechts een jaar nadat hij nog had geworsteld met het snijden van een eland, hield een kunstgalerij in Salt Lake City een expositie van zijn opmerkelijk gedetailleerde werk.

De familie Bollbach nodigde Harold B. Lee, president van de kerk, uit om de galerij te bezoeken. In plaats van daarheen te gaan, nodigde president Lee de Bollbachs uit

om hem in zijn kantoor te bezoeken. Broeder Bollbach heeft fijne herinneringen aan dat bezoek. Hij had voor president Lee een houten beeld gemaakt van een wild paard dat over een boomstam springt.

‘We stonden in zijn kantoor,’ herinnert broeder Bollbach zich, ‘en na een kort gesprek schudde hij ons de hand. Toen ik afscheid nam, zei hij tegen me: “Ik geef u mijn zegen. Vrede zij met u.” De vrede die president Lee me beloofde, heeft me nooit verlaten. Ik heb die tot de dag van vandaag altijd in mijn hart gevoeld.’

Die vrede, verkregen door jaren van hard werken en doorzetten, is te zien in broeder Bollbachs diepgroene ogen. Hoewel zijn gezicht de rimpels van de tijd vertoont, en zijn grote gestalte tender is geworden door jaren van arbeid, blijft zijn geest sterk. Zijn getuigenis steunt op een sterk fundament dat gebouwd is op opoffering en dienstbetoon in de kerk.

ZENDINGEN NAAR DUITSLAND

Veel van dat dienstbetoon heeft broeder Bollbach gegeven als zending in zijn geboorteland. In 1969, anderhalve maand nadat Fritz de werkplaats had geopend, riep de bisschop van Fritz en Elli hen bij hem binnen en stelde hun een vraag. De bisschop moest de vraag drie keer herhalen: ‘Fritz, de Heer wil dat je met je vrouw in het zendingsveld werkt. Wat vind je daarvan?’

‘Ik was geschokt’, herinnert broeder Bollbach zich. ‘Ik kon niets zeggen.’

Hij kon de vraag van de bisschop niet beantwoorden en vroeg aan Elli: ‘Nou, mama, wat vind je ervan?’

Ze keek naar Fritz en zei: ‘Jij beslist. Ik zal jouw ogen zijn.’

Hij wendde zich weer tot de bisschop en antwoordde: ‘Bisschop, we

zullen daar heengaan waar de Heer ons hebben wil.'

De Bollbachs bevonden zich al spoedig in het Zendingsgebied Midden-Duitsland. Hun voornaamste taak was mensen helpen terug te komen naar de kerk. 'Velen wilden niet bidden, omdat ze beweerden niets te hebben om dankbaar voor te zijn of omdat ze gewoon niets nodig hadden,' legt zuster Bollbach uit. 'Maar Fritz inspireerde ze en hielp hen om dankbaar te zijn voor het leven en Gods zegeningen.'

Een van zijn eerste opdrachten was werkzaam te zijn als gemeentepresident in Gelsenkirchen. Aanvankelijk aarzelde broeder Bollbach toen de zendingspresident hem voor die functie riep. 'Maar u weet dat ik blind ben,' zei broeder Bollbach.

'Natuurlijk weet ik dat,' antwoordde de zendingspresident, 'en God weet het ook.'

Broeder Bollbach bleef daar werkzaam als gemeentepresident totdat hij een jaar later een lichte hartaanval kreeg. 'Daarop vroeg ik me af of ik beter naar huis kon gaan,' herinnert hij zich. 'Maar de dokter onderzocht me en zei dat ik best kon blijven. Dus bleven we.'

Toen ze in 1971 terugkeerden uit het zendingsveld, ging Elli weer werken in de Salt Lake-tempel en heropende Fritz de werkplaats, waar hij ook zijn houtsnijwerk tentoonstelde. Veel mensen die zich om de stukken verdrongen om ze te bekijken, hielden het voor onmogelijk dat een blinde man dergelijk prachtig werk geleverd

had. 'Ongelooflijk, maar niet onmogelijk,' zei hij tegen hen. 'Je moet geloof in de Heer hebben en vertrouwen in jezelf. Alle mensen, ongeacht hun ras of geloof, zijn kinderen van God en hebben talenten met zich meegenomen naar de aarde. Het is aan het individu om die talenten te ontdekken en ze met grote inzet te ontwikkelen.'

In 1975 werden de Bollbachs verast door een nieuwe zendingsoproep, dit keer naar het Zendingsgebied Frankfurt. Rond die tijd ontdekte Elli dat ze kanker had. 'Niemand kan zich voorstellen hoe bang we waren,' legt Fritz uit. 'In een week onderging ze drie operaties. Merkwaardig was de zegen die ze van de bisschop ontving. Hij zei tegen haar: "Elli, je zult herstellen, en je zult weer met Fritz het zendingsveld ingaan om God te dienen." We vroegen ons af hoe hij zo iets kon zeggen.'

Zuster Bollbach herstelde van de operaties, en ze vervulden een zending van anderhalf jaar in het Duitse Firmasens, vlakbij de Franse grens.

Nog geen jaar na hun terugkeer, slokten de Bollbachs voor de derde keer hun huis en werkplaats. Zij reisden deze keer af naar het Zendingsgebied München, waar broeder Bollbach geroepen werd als gemeentepresident van Nürnberg. Hoewel de gemeente meer dan 450 ingeschreven leden had, kwamen er slechts ongeveer twintig leden geregeld naar de diensten.

De Bollbachs wisten dat ze moeilijkheden te overwinnen hadden, maar ze wisten ook hoe ze dat moesten doen. Met geloof, gebed, gehoorzaamheid en ijver concentreerden ze zich op het

bezoeken van minder-actieve leden. 'Er gebeurde een wonder,' roept broeder Bollbach uit. 'De gemeente groeide. Enkele maanden later werd de gemeente in drieën gesplitst: in de gemeenten Feucht, Fürth en Nürnberg. Ik weet zeker dat het door de zegeningen en hulp van God kwam. Wij waren alleen maar werktuigen in zijn handen.'

VOOR GOD EN KENNIS

Na hun thuiskomst waren de Bollbachs ongeveer tien jaar lang zondagschoolleerkracht. Omdat Fritz de lessen niet kon lezen, nam Elli de lessen en schriftuurplaatsen op band op. Fritz luisterde dan enkele keren naar de band en studeerde er samen met Elli op, soms tot wel acht uur lang. 'Ik stelde vast welke vragen er gesteld moesten worden, en liet die op band zetten,' zegt hij. 'Vervolgens leerde ik ze uit het hoofd, zodat we samen de klas konden onderwijzen.' Ze werden uiteindelijk ontheven toen broeder Bollbach te ziek werd om zijn wekelijkse taak nog uit te voeren.

De Bollbachs zeggen dat al hun taken in de kerk hen gelukkig hebben gemaakt. 'Wij gebruikten onze tijd alleen voor de kerk, voor God, en om kennis te vergaren,' merkt broeder Bollbach op, 'en we waren er blij mee. Wij waren het niet, maar het waren de macht van het gebed en de hulp van God die ons in staat stelden om het werk te doen. Zonder God en Elli had ik het niet kunnen doen. Zonder zijn hulp zou ik niet geestelijk kunnen zien met mijn hart.' □

HARRY ANDERSON, DE HEMELVAART

'En toen zij naar de hemel aararden, terwijl Hij henenvoor, zie, twee mannen in white klederen stonden bij hem, die ook zeziden: Colileese mannen, wat staat gij daar en ziet op naar de hemel? Deze Jezus, die van u opgenomen is naar de hemel, zal op dezelfde wijze wederkomen, als gij Hem ten hemel hebt zien varen' (Handelingen 1:10-11)

'Je moet de stengels
vlechten terwijl ze nog
buigzaam zijn.
Eenmaal oud is het
stro breekbaar en
kun je het niet meer
buigen.' Dat geldt
voor het maken van
korenpoppen, maar
ook voor het in
het evangelie opvoeden
van kinderen.

Zie 'Door elkaar
gevlochten', blz. 38.

